Si is[a] filiefamilias conſtitute[b] tibi a patre donatus eſt cum ſorore patri communi ſuccedens eum precipuum habere cōtra iura poſtulas[c].

☞ Ius petendi collationem tranſit ad heredes: ⁊ nō conferenti denegant̄ actiones per quas ſuam portionem hereditatis conſequi poſſet.b.d.Alexan.

Idem.aa.⁊.cc.Stratonice. Lex.xiiij.

Si marit⁹ quondam tuus ab inteſtato[d] patri ſuo heres extitit: ⁊ ei poſthumus editus a te ſucceſſit actiōes hereditarias amite[e] filij veſtri quā habuit patris ſui mortis tēpore dotem non conferenti denegare[f] preſes non dubitabit.

☞ Queſita poſt mortem defuncti nō cōferuntur.b.d.Bal.Sali.⁊ Alexan.

Idē.aa.⁊.cc.philippo. Lex.xv.

Nec emancipati[g] poſt mortem cōmunis patris.queſita conferre coguntur: ſed hec retinentes eius bona pro hereditaria diuidunt portione.

☞ Codicilli non impediunt collationē ⁊ relicta in eis non veniunt cōferenda.b.d.Sali.⁊ Alexan.

Idē.aa.⁊.cc.Socra. Lex.xvj.

ij Aliam cum fratribus ſuis heredibus ab inteſtato patri ſuccedentem vltra[h] relictū codicillis non conferentem dotem iudicio familie herciſcunde nihil poſſe cōſequi ſumma cum ratione placuit[i].

☞ Quādo ab inteſtato ſucceditur dos ⁊ donatio ꝓpter nuptias iter liberos cuiuſcūq; gradus ⁊ cuiuſcunq; ſexus: tam exiſtētes in poteſtate illius de cuius hereditate agitur q̄ non exiſtentes debet conferri ſi tractat̄ de ſucceſſione illi⁹ qui dotem aut donationē propter nuptias conſtituit: donatio autē facta filio emancipato ab emācipante tempore emancipationis vel poſt confert̄ eo modo quo per iura vetera cōferebant̄ cetera bona emancipatorum.b.d.Alexander.

Imperator Leo.Erithrio prefecto pretorio. Lex.xvij.

Ut liberis tā[k] maſculini q̄ꝫ feminini ſex⁹ ſiue iuris ſui vel in poteſtate conſtitutis: quocunq; iure inteſtate ſucceſſionis: id eſt aut teſtamento penitus nō condito: vel ſi factum fuerit contratabulas bonorum poſſeſſione petita[l].vel ioſſicioſi querela mota reſciſſo[m] equa lance pariq; modo ꝓſpici poſſit: hoc etiā equitatis ſtudio p̄ſenti legi credidimus inſerendū: vt in diuidēdis rebus ab inteſtato defunctorum parentum tam dos q̄ꝫ ante nuptias donatio conferatur: quam pater vel mater: auus vel auia: ꝓauus vel proauia: paternus vel maternus dederit vel ꝓmiſerit pro filio vel filia vel nepote vel nepte: aut ꝓnepote: aut ꝓnepte: nulla[n] diſcretione intercedēte: vtrū in ipſas ſponſas ꝓ liberis ſuis memorati parentes donationem contulerint: an in ipſos[o] ſponſos earum. vt per eos eadem in ſponſas donatio celebretur: vt in diuidēdis reb⁹ ab inteſtato defuncti parentis cui⁹ de hereditate agitur: eadem dos vel ante nuptias donatio ex ſubſtantia eius[p] profecta conferatur. ¶ Emancipatis videlicet liberis vtriuſq; ſexus ꝓ tenore precedētium legum ea que[q] in ipſa emancipatione a parentibus ſuis: (vt aſſolet fieri) conſequuntur[r]: vel poſt etiam emancipationē ab eiſdem[s] acquiſierint collaturis.

☞ Quocunq; modo liberi ſui iuris efficiantur ad collationē: vt emancipati vocantur.b.d.Sali.⁊ Alexan.

Imperator Anaſta.a.Conſtan. prefec.preto. Lex.xviij.

---

a ¶ Si is.fundus.

b ¶ Cōſtitute.imo idē eſt emācipatis.vt.j.eo.vt liberis.in fine.*

c ¶ Poſtulas.immo ſm ius.vt.ſ.fa.her.filie cuius.q̄ eſt cōtra. Sol. hic donauit ‡ concedendo in peculium: ibi in eam conferens ſupremum iudiciū velut extraneo.i.bene merito. Si queras qualiter ſcit quando donat̄ bene merito? Reſpō. ‡ ſi preceſſerint merita ‡ quibus non interuenientib⁹ nō eſſet donatio: nec inſpecto ſi dixit pater do vt extraneo.vt.ff.de caſtrē. pecu.l.caſtrēſe.⁊.l.ſi forte.in princi.nec tenet ab initio: nec poſtea confirmatur.i alijs ſic: vt hic. ⁊.ſ.de donatio.inter vi. ⁊ vxo. donatiōes.j.quā diſtinctionē faciunt quidam * in emancipato. Sed quomodo cum peculium habere non poſſit.vt.ſ.de inoffi. teſta.l. ſin.in fine? Dicam ergo vt.j.eo.l.vt liberis.in fi. Itē contra.ſ.de inoffi. do.pater.ſed ibi ſolui. ‡ al's dic: vt modo ſolui.⁊ facit.ff.de rei ven.l.emptor.in fi.

* Illa lex nihil facit ad propoſitum. alex.

‡ Iſtā ſequūt̄ do.ſ.

‡ Plꝫ bar. et alijs.

‡ Diuinatiō dic q̄ ibi p̄ſ emit nomine filie ⁊ tradidit. ex mēte bar. ⁊ Iaſ.

* Et male bal.ſal.alexā.et iaſ.

‡ Dic q̄ ibi fuit dōatio morte cōfirmata ſꝫ fuit ꝯceſſio i peculiū. bal. i cōtrarium.

Si maritus. ¶ Caſus. Deceſſit quis inteſtatus relictis filia ⁊ filio: filius habuit vxorē ⁊ deceſſit: ea pregnante nat⁹ eſt poſthumus: an filia ſoror patris poſthumi ⁊ eiuſdem poſthumi amita debeat conferre dotem poſthumo volēs cū eo vna ſuccedere? Reſpō.ꝙ ſic. Viuianus.

d ¶ Ab inteſtato. quid ſi per cōtratabulas? Rñ. idē.vt.ff.eo.l.j.§.ibidē. ⁊.l.pretor.j.rñ.

e ¶ Amite.i. ſoror mariti tui.⁊ accipe.j.dotē nō conferenti.

f ¶ Denegare.q.d. amita non ſolum fratri ſuo. ſed etiam heredi ei⁹ conferri debet. vt.ff.eo.l.cū emancipati.in prin.

Nec emancipati. ¶ Caſus. Poſt mortē patris acquiſita filij emancipati non cōferunt.quid erit ſi vnus eſt in poteſtate in morte patris alius emancipatus.an ſua bona in morte patris q̄ſita conferre debeant queritur? Dicitur ꝙ nō.⁊ hec poſterior maiorem habet dubitationem q̄ꝫ prior. Viuianus.

g ¶ Nec emācipati.nedum ſui.vt.ſ.eod.l.ſi donatione.⁊ dic ‡ queſita quocūq; modo.puta legata etiā tunc relicta quando erat in poteſtate ſub conditione: que conditio erat poſt mortem patris. vt.ff.eod. pretor.j.reſpon.⁊.l.ij.§.id quoq;.ſecus in ſtipulatione.vt.ff.de verb. obli.ſi filius.⁊ facit.ſ.eo.ea demū.⁊.ff.eo.l.j.§.ſi ab emancipato.⁊.§. ſi ab ipſo.⁊.l.ſequenti.§.id quoq;.

‡ Et bene Ioā.fabri.

Aliam. ¶ Caſus. Deceſſit aliquis inteſtat⁹ relicto filio ⁊ filia cui in vita dotem dedit: ⁊ legatum reliquit codicillis: an conferre debeat dotem? Reſpon.ꝙ ſic: ſi ſuccedere velit: ſed legatum habebit precipuum. Viuianus.

h ¶ Ultra.id eſt preter.

i ¶ Placuit.vt ⁊.ſ.eodem.l.a patre.⁊.ſ.fami.herciſ.ſi qua fideicommiſſorum.

Ut liberis. ¶ Caſus. Uult imperator ſeruare equitatem inter oēs liberos: vt ſiue fuerint liberi feminei ſexus: ſiue maſculi: ſiue ſui iuris: ſiue emācipati ſuccedūt ab inteſtato: hoc eſt ſiue condito teſtamento: ſed nō reſciſſo per contratabulas: vel per q̄relam inofficio. ſiue ab inteſtato penitus: ⁊ pater vel mater dotē pro filia dederit. ⁊ ſic de alijs. vt in litera. vel dona. pro filio ꝓpter nuptias ſi filius eam nō receperit: ſed vxor: vel ecōtra: vel filia dotem non maritus vel ecōuerſo: tam dos q̄ꝫ donatio confertur. his ſeruatis que circa emācipatos veteres leges ſtatuerūt: vt quecūq; acquiſierunt: vel in emancipa. vel poſt conferant ſm tenorem veterum tamen legum. Viuianus.

k ¶ Ut liberis tā. modo ſeipſum exponit.

l ¶ Petita. ſit ergo inteſtatus ꝑ cōtratabulas: vt hic. ⁊ hoc cū ante aditam hereditatē eſt expoſita. vt.ff.de cōtratabul. illud al's teneret iure ciuili: licet nō equitate p̄toria. vt.ſ.eo. filie dotē. que eſt contra. nam pretor nō facit deſinere heredē nec eſſe. vt inſti.de bo.poſ.§. quos autem. vel dic vt in.d.l.filie. Et ſic nota ‡ ꝙ ſeptem modis ſit qs inteſtat⁹ quoq; ante aditionem. ⁊ duobus poſt: vt hic. ⁊ inſtit. de here.ab iteſta. in p̄n. Item quod ſubijcit habere locum collationē quando querela agitur. dic ꝙ aliud erat iure veteri. * vt.ff.de col.do.l. pater filium.

‡ Glo. ſequitur bar. pe. alex. et iaſ.

* Immo aliō nō erat de iure veteri. bart. bal. pau. ſal. alexan. et Iaſ.

m ¶ Reſciſſo. ſcilicet teſtamento.

n ¶ Nulla diſcretione. id eſt diſtinctione.

o ¶ In ipſos ſpōſos. dūmodo conſtet ‡ propter ſponſam eas factas ſm Ioan.

‡ Singularis gloſ. ſm angc. hic.

p ¶ Eius. parentis.

q ¶ Que. ſcilꝫ bona.

r ¶ Conſequūtur. vt habeāt i peculio ‡ ſcilicet profectitio. vt eadem q̄ in ſuis ſeruetur diſtinctio in his. vt.ſ.e. ſi donatione. quod non placet. ‡ vt ar.ff.de iure codicil.l.quidā referunt. §.eſſe enim debet. ⁊.ff.de teſta.l.iiij. nam cum ſui iuris ſunt peculium habere non poſſunt. vt.ſ. de inoffi.teſt.l.fina. Dic ergo ſecūdo * collationem faciēdā pro tenore precedētium legū puta ſi dicatur a donante. vt.j.eo.l.pe.in fi. ⁊.ff.de inoffi.teſta.ſi nō mortis cā.in prin.⁊.ſ.de inoffi. teſta.⁊.l.ſi q̄ñ.in fi.⁊.l.q̄m nouella. ſm Io. hoc nō placet: ‡ q2 ille non ſunt p̄cedētes: ſed iſte. niſi dicas ꝙ alie veteres erāt q̄ dicebāt idē. ‡ Et ſm hoc dic leges veteres dixiſſe idē qđ dicit.l.pe. Tertij dicūt ꝙ lex inferior. illud in ſuis ‡ loq̄tur. ⁊ hec in emācipato. ideoq; diſtinguunt inter collata tp̄e emancipationis: tunc vel poſtea: vt ea cōferant̄: vt hic: ⁊ alia q̄ añ emancipationē: vt illa. non vt ibi. ſed nec has habemus. Et nota ꝙ q̄dā noua inducit hec lex: q2 cū per veteres leges.ff. emancipati nō cōferant adinuicē ſm quoſdā: nec ſui iuris cū nō habeāt * ꝯtabulas nec ſui emācipatis: ſed ſolū emancipati. ſuis hodie par eſt omniū cauſa ſeu ꝯditio. Itaq; ſui emācipatis ⁊ ſuis ⁊ nec emācipati nec ſuis ⁊ emācipati cōferunt emācipatis ſm. M. ‡ ⁊ ſ.hac.l.ſed nō ſm Azo. vt no.ſ.l.ſi emācipati. Itē inducit ſcđm nouum qđ circa q̄relā dixi ‡ in prin. huius legis. Tertio q2 olim emācipatus oīa q̄ habebat tp̄e mortis patris debebat cōferre: vt.ſ.e.ea demū. hodie per leonē nō ꝯfert: niſi a patre donata tp̄e emācipationis vel poſtea: ergo aliunde q̄ſita non cōfert a contrario ſenſu.l. hoc tñ dicere non placet: nec leo ‡ hoc vetat. Unde dic * ⁊ quarto ꝓ tenore precedentium legum.ſ.eo.l.ea demum. vt vndecūq; queſita cōferantur: ſed per aut. ex teſtamēto tm̄ a patre data.

s ¶ Ab eiſdem. ſecus ſi ab alijs.

‡ Immo ſi habebāt in peculio ſed erāt bñ donata. Bar. pau. alex. ⁊ Iaſ.

‡ Et bene bar. ⁊ aliſ.

* Iſta diſplicet bar. Pau. alex. et Iaſ.

‡ Et bene ſꝫ p̄di. ſcri.

‡ Immo ſi dicūt idē q2 loquunt̄ de legitia non ꝺ collatiōe ſm coſdē.

‡ Melius dixiſſet in nō ſuis nec emācipatiſ alex. et iaſ.

lꝫ gl. ſequatur Bar.

* Immo habēt bar. bal. pau. et alex.

‡ Cui⁹ opinio cōīt̄ approbat̄. alex.

‡ Nihil eſt bar.

‡ Seq̄tur glo. alexā.

* Iſta rñſio q̄ ad queſtionē placꝫ bart. Pau. alexā. ⁊ iaſ.

Liberos.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Liberos.¶ Caſus. Si quis fuerit emancipat⁹ auctoritate principis/queritur: Utrũ teneatur cõferre que acquiſiuit poſt emãcipationem: ac ſi coram quolibet iudice fuiſſet emancipatus/queritur: Reſpon. ꝙ ſic. Uiuianus.

a ❡ Legis. Qua dicitur de emancipatione abſentis. vt. j. de emanci. libe. iubemus.

o ❡ Nulla conſtitutio. Jmmo videtur ꝙ ſic. vt. ſ. eo. ſi maritus. Sed certe ibi filius eius de cuius hereditate agitur: ⁊ filia viuebant tẽpore mortis ✝ ei⁹ de cuius hereditate agitur: ⁊ poſtea nat⁹ erat nepos ex filio: ſed hic fuit nat⁹ nepos ex filio: filio dico ꝓmortuo viuo eo de cuius hereditate agitur. Jtẽ obijcitur de illa. ſ. codẽ. vt liberis at illa loquitur de collatiõe faciẽda inter nepotes ⁊ neptes ac patruos ⁊ amitas. auunculos ⁊ materteras.

✝ Seqtur glo. bart. et ſali.

b ❡ Ex antiquo iure. per ſimulatas venditiones vel principis reſcripto. vt inſtitu. qbus modis ius patrie po. ſolui. §. ꝑterea.

Jllaz.¶ Caſus. Si maſculis inteſtat⁹ decedit filio vel filia ſuperſtitib⁹: et ex filia mortua nepotib⁹ relictiſ nõ refert quod vel cuius generis. vel ſi femina inteſtata decedat iteſtata filio vel filia mortuo vel mortua non refert: vt in hoc caſu nepotibus vel neptibus relictis nepotes ſeu nepteſ hodie ſint olim cum diminutione tertie partis que matrẽ ſuam contingebat: vna cum materteris auũculis patruis ⁊ amitis ſuccedũt ei. hec ex ꝑma parte colliguntur. Jn ſecunda vero colligitur ꝙ predicte perſone inuicẽ cõferunt donationes propter nup. ⁊ dotes a parẽtibus ſuis: pro ſe conſtitutis non obſtante conſtitutione diuorũ archadij et honorij: qua videbatur ſolummodo a nepotibus cuȝ auunculis fore conferendum: quia tñ circa patruos ⁊ materteras ⁊ amitas equitas ⁊ rõ reperiatur equalis. ideȝ ius obſeruetur in collatione ſubtilitate ꝑdicte conſtitutionis nõ obſtante. Hodie tamen ille pſone que enumerãtur i. l. C. ſuccedũt equaliter non cũ diminutiõe tertie partis ideo iunge legi huic aut. que tertie.

c ❡ Duxim⁹. Et eã decidemus. j. §. talem.

d ❡ Nam ſi. et hec eſt dubitatio. nam ⁊c.

e ❡ Quis. maſculus.

f ❡ Nepotibus. ſubaudi relictis.

g ❡ Huiuſmodi nepoteſ Si moritur femina nõ diſtinguitur relinquat ex filio nepotes an ex filia. nã vtrobiqȝ cũ diminutiõe admittitur ſi vero moritur maſcul⁹ ⁊ reliquat nepoteſ ex filio eiuſdẽ iuris ſunt cui⁹ et fili⁹. ſi ex filia admittuntur cum diminutione tertie ptis ✱ vt hic. ⁊ inſtit. de here. q̃ ab inte. §. item vetuſtas.

Nepotes ex femina ⁊ ex maſculo deſcẽdẽtes an admittantur eodẽ mõ.

✱ Seqtur totã iſtã gl. alex. et iaſ.

Liberos qui per noſtre legis[a] auctoritatẽ per oblationem ꝑcum ⁊ imperiale reſcriptũ ſui iuris effecti fuerint: ad ſimilitudinem ceterorum q emancipati ex antiquo iure[b] ſunt ſibi collationes facere iubemus compelli ſm ea que ſup ceteris emancipatis ſtatuta ſunt.

☞ Nepotes ex filia qui ſuccedunt auo materno cũ materteris ⁊ auunculis in illa portiõe in qua ſuccederet mater ſi viueret excepta tertia parte que accreſcit auũculis ⁊ materteris: itẽ nepotes ex filio vl filia qui ſuccedunt auie vna cum patruis auunculis amitis ⁊ materteris cuȝ dicta diminutione tertie patris debẽt adinuicem conferre tam dotem ꝙ donationẽ ꝓpter nuptias datã ipſis patruis auunculis amitis ⁊ materteris p ipſos conferendã nepotibus aui ꝙ etiam dotem vel donationeȝ propter nuptias datã patri vel matri dictorum nepotũ conferendaȝ per dictos nepotes dictis patruis. hoc dicit Alexander.

Imperator Juſtini. a. Menne. prefec. preto. Lex. xix.

Illam merito dubitationeȝ amputare duximus[c] que ſuper collatione dotis vel ante nuptias donationis inter ceteras perſonas ſatis iam ventilata eſt. ¶ Nam ſi[d] inteſtatus quis[e] defunctus eẽt filio vel filijs vel filia vl filiab⁹ relictis: ⁊ ex mortua filia cuiuſcunqȝ ſexus aut numeri nepotibus: vel ſi qua inteſtata defuncta eſſet filio quidaȝ vel filijs ſimiliter relictis: ex mortuo vo filio vel filia itidem nepotib⁹[f] cuiuſcũqȝ ſexus aut numeri: de modo quidem ſucceſſionis minime dubitabatur: ſed palam erat ꝙ huiuſmodi[g] nepotes duas partes paterne[h]: vl materne[i] portionis tantummodo haberent: tertiam parteȝ patruis ſuis: vel auũculis vel amitis vel materteris pro iam poſita conſtitutione[k] cõcedentes. ¶ De collatione vero dotis: vel ante nuptias donationis quam defuncta perſona[l] pro filio vel filia ſuperſtitibus quidẽ et pro mortuo vel mortua[m] filio vl filia dediſſet: multa dubitatio orta eſt: ſuperſtitibus quidem filijs[n] defuncte perſone non debere ſe dotem et ante nuptias donationem pro ſe datam a ſuo patre vel matre conferre filijs mortui fratris ſui vel mortue ſororiſ ſue contendentibus: eo ꝙ nulla[o] cõſtitutio ſuper huiuſmodi[p] collatione poſita eſt. ¶ Nepotibus vero mortue perſone non tantuȝ huic reſiſtentib⁹/ſed etiam illud aſſerentibus ꝙ onus collationis conſtitutione[q] Archadij et Honorij diuine memorie ſibi impoſitum in perſonis tantũmodo ſuorum auunculorum: non etiam patruorum vel amitarum: vel materterarum locuȝ habere poteſt. ¶ Talem igitur ſubtilem dubitationem amputantes precipimuſ: tam filios vel filias defuncte perſone dotem ⁊ ante nuptias donationem a parentibus ſuis ſibi datam conferre nepotibus: vel neptibus mortue perſone q̃ȝ eoſdẽ nepotes vel neptes patruiſ ſuis: aut auunculis[r] amitis[s] etiam et materteris dotem[t] et ante nuptias donationem[v] matris: vel ſui patris[x] quã pro eo vel ea mortua[y] perſona dedit ſimiliter conferre[z] vt commixtis huiuſmodi collatiõibus cum bonis mortue perſone duas quidem partes nepotes vel neptes habeant illius portionis que patri vel matri eorum ſi ſupereſſent deferebantur. tertiam[a] vero eiuſdem portioniſ partem vna cum ſibi competentibus portionibus filij vel filie defuncte perſone cui⁹ de hereditate agitur capiant.

In auten. de triẽ. et ſe. §. neqȝ illo. colla. iij. conſti. v.

Que tertie[b] portionis diminutio correctionem nouo iure[c] capit: ad equalitatis iuſtitiam redacta in omnibus talibuſ perſonis.

☞ Que condito teſtamẽto in legitima computantur: debent etiam cõferri quãdo ab inteſtato ſucceditur non econtra illa que ab inteſtato cõferunt debent in legitimam imputari facto teſtamento: niſi hoc reperiatur expreſſe cautum: et donatio ſimplex facta deſcendẽti ab aſcendẽte nõ confertur: niſi fuerit expreſſe dictũ vel niſi frater vel ſoror petens collationem habeant dotem vel donationem ꝓpter nuptias: quam illi conferre tenentur. Hoc dicit Alexander.

p ❡ Huiuſmodi. dico patruorum vel ſimiliũ conferre nolentium.

q ❡ Conſtitutione. quaȝ non habemus.

r ❡ Auũculis. cuȝ deceſſit maſculus vel femina: auus vel auia.

s ❡ Amitis. Hoc etiam quando mortua eſt femina.

t ❡ Dotem. mulieris.

v ❡ Donationem. Maſculi.

x ❡ Patris. et hoc quando deceſſerit femina et ſunt ex filia nepotes.

y ❡ Mortua pſona. tres ſunt dotes de quibus oĩbus ſit mẽtio in hac gloſa. Quid dices in dote vel donatione ꝓpter nuptias quam dedit iſtis nepotib⁹ auus vel auia eorum de cuius hereditate agitur: Reſpon. vt ſibi inuicem nepotes nõ patruis vel auũculis vl materteris debeant cõferre. vt. ff. de coniun. cũ eman. lib. l. j. §. ſi ſit. Sed cuȝ hodie titulus ille ſit ſublatus ⁑ dico et hoc correctum: ſcilicet vt debeat patruis conferre et ecõtra. Si autem pater vel mater eorum dediſſet dotem locũ haberet quod dicitur ⁑ . ff. eodẽ filium emãcipatum. Uel dic ꝙ hic ideȝ erit quod ſ. dixi. et in. l. filium. dicitur de patre nepotis an conferat.

⁑ Hoc nihil facit ad propoſitũ. Pau. alex. et iaſ.

⁑ Scȝ qd nõ debẽt cõferre bart. pau. ſa. ale. et Ja.

z ❡ Conferre. Lex iſta per M. facere videtur qui dotem filie mortue liberis exiſtentibus non eſſe patri reſtituendam dicebat. ſi enim reſtitueretur quare liberis filij ex hac lege neceſſitas ĩponeretur de collatione facienda: cum ad auum q poſt filium deceſſit dos reuertetur. Sed reſpondeo ✱ ꝙ h erat filia emãcipata: vnde non ad patrem: ſed ad ſuos heredes tranſmiſit petitionẽ dotis. vt. ſ. de rei vxo. act. §. accedit. ſȝ hodie. M. opinio ſeruatur: et habes de hac opinione plura notata. ſ. ſol. matrimonio. l. dos. Accurſius.

✱ Jſta rñſio plȝ pau. ſalic. ⁊ ale.

h ❡ Paterne. ſcȝ quando femina deceſſit.

i ❡ Materne. ſiue femina ſiue maſculus deceſſerit.

k ❡ Conſtitutione. vt. j. de ſuis ⁊ legi. libe. ſi defunctus.

l ❡ Perſona. de cuius hereditate nunc agitur.

m ❡ Mortua. ex quibus remanſerunt nepotes qui ſuccedunt cũ patruis: vel auunculis vel ſimilibus.

n ❡ Filijs. qui ſunt patrui ad nepotes.

a ❡ Tertiam. que tertie ⁊c. Ut ſic lege aut. que tertie.

b ❡ Que tertie. Que auferebatur nepotibus. vt. ſ. l. proxi. in prin.

c ❡ Nouo iure. Scilicet inſtitutionuȝ. vt inſtit. de heredi. q̃ ab inteſta. §. fin. ſm. M. quod non placet: quia ibi adimit quandã portionem que deferebatur agnatis: vt. j. de ſuis ⁊ le. here. l. ſi. Dic ergo nouo iure: ſcilicet autẽti.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Illud. ¶ Casus. Primo dicit φ oia que ad repellendum querelam inofficioſi cõputantur in quartam partem portionis q̃ contingeret aliquẽ ab inteſtato ſi nõ foret exheredatus conferũtur. Scdo dicit φ non tenet regula econuerſo. puta φ ea que conferuntur computent: niſi de his que conferunt ſpecialiter a lege fuerit expreſſum: vt computent. Tertio dicit φ ſimplex donatio non confertur: ſi non hoc donator expreſſerit: niſi qs in quoſdam filios τ filias donationez propter nuptias: τ dotem in quoſdam vero ſimplicẽ donationez contulerit.

doc̃ confertur cuius exempli pbandi gratia ſubijcit. ad hoc τc. id ẽ iuxta hoc. Potes τ euidẽtiorẽ ponere inſtantiam. quoniam donatio añ nuptias conferebatur tempore huius legis. vt. ṡ. eodem. l. vt liberis. ſed non computabatur in quartam. vt. ṡ. de inoffici. teſtamen. l. quoniam nouella.

a ¶ Omnia. ſcilʒ data inter viuos. nã in relictis fallit hoc: vt patet cui libet. vt. ṡ. c. filiam. ij. imputãtur eñ in quartaʒ: non tamen conferũtur. vt. ṡ. de inoffi. teſta. aut. nouiſſima.

b ¶ Ab inteſtato. i. quartam ei⁹ quã eſſet qs habiturus ab inteſtato.

c ¶ Quod tã. id eſt dicta regula.

d ¶ In alijs. Puta dote τ donatione propter nuptias.

e ¶ Lucrũ. pecunia autẽ φ illa militia data a patre tempore militie acquiſite. Item pecunia que tenetur adhuc ex pmiſſione patris pro dicta militia non debebit cõferri. vt. ff. eod. l. j. ṡ. ſed an id. que eſt contra. ſʒ hec ſolutio videtur eſſe falſa: quia ſm hoc non eſſet ſpeciale in ſilentia rijs: quod lex vult. vt. ṡ. de inoffi. teſta. l. omnimodo. ṡ. fina. Dic ergo φ lucruʒ eſtimatur tempore mortis: vt confera tur vt hic. ſed lucrũ non poteſt dici: niſi deducta oneris eſtimatiõe quod quis ſubijt propter militiam: vt. ff. p ſocio. l. mutius. que quidez eſtimatio oneris nõ cõfertur: immo precipua ei adiudicatur vt ibi.

f ¶ Ad eum. ſcilicet filiũ militem.

g ¶ Poterat. pone militiam emptã cẽtũ tẽpore mortis valet. l. onus militie ẽ. xxx. qð ſupereſt lucrum eſt. ſcʒ. xx. quos ſcʒ xx. cõfert: vt hic: ſʒ aliud non: vt in cõtrario.

h ¶ Patri. Illius partis que debetur ab inteſtato. vt. ff. de inoffici. teſta. papinianus. ṡ. ſi qs mortis. hodie vero habet trientẽ vel ſemiſſem ſue partis ſm numeruʒ liberarũ. vt in auten. de triente τ ſemiſſe. ṡ. j. collatio. iij.

i ¶ Ab inteſtato. Moriente parente.

k ¶ Ab inteſtato. vel teſtamẽto expugnato per contratabulas. vt. ṡ. eo. l. vt liberis.

l ¶ Hec autem regula. due ergo ſunt regule. vna eſt φ omnia que cõputantur in quartam conferuntur. alia ecõtra. Primam cõprobat Iuſtinianus. Secundã improbat: quedam enim data conferuntur que in quartã minime computantur: vt donatio ſimplex que quã

Idẽ. a. Menne pre. pre. Lex. xx.

Illud ſine ratione a quibuſdam in dubietatẽ deductuʒ plana ſanctione reuelamus: vt omnia[a] que in quartaʒ portionẽ ab inteſtato[b] ſucceſſionis computãtur: his qui ad actionem de inofficioſo teſtamẽto vocãtur (etiã ſi inteſtatus is deceſſerit ad cui⁹ hereditatem veniunt) omni modo coheredibus ſuis conferant quod tam[c] in alijs[d] q̃ in his que occaſione militie vni heredũ ex defuncti pecunijs acquiſite lucratur his qui militiam meruit: locum habebit: vt lucrum[e] quod tempore mortis defuncti ad euʒ[f] peruenire poterat[g]: nõ ſolum teſtamento condito quarte parti[h] ab inteſtato[i] ſucceſſionis computetur: ſed etiam ab inteſtato[k] conferatur. ¶ Hec autez regula[l]. vt omnia que portioni quarte computantur etiam ab inteſtato conferantur minime ecõtrario teneb it: vt poſſit quis dicere etiam illa que conferũtur omnimodo in quartam partem his computari qui ad inofficioſi querelam vocantur. ¶ Ea enim tantummodo ex his que conferuntur memorate portioni computabuntur pro quibus ſpecialiter legib⁹: vt hoc fieret expreſſum eſt. ¶ Ad hoc[m] cũ ante nuptias donatio vel dos a patre data / vel matre / vel alijs parentibus pro filio vel filia / vel nepote / vel nepte ceteriſq; deſcẽdentibus conferatur ſi vnus qui dem vel vna liberorum ante nuptias tantummodo donationez vel dotem: non etiam ſimplicem donationem accepit: vel accepe rit: alter vero vel altera neq; do tẽ neq; donationez ante nuptias a parẽte ſuo ſuſcepit vel ſuſcepe rit: ſed ſimplicem tantummodo donationem: ne ex eo iniuſtum aliquid oriatur: ea quidem perſona que ante nuptias donationez vel dotem ſuſcepit conferre eam cogenda: illa vero que ſimplicez tantummodo donationem meruit: ad collationez eius minime coartanda. ¶ Si quid huiuſmodi accidit vel acciderit iubemus: ad ſimilitudinem eius qui ante nuptias donationem vel dotem cõferre cogitur: etiam illam perſonã que nulla dote vel ante nuptias donatone data: ſed ſolam ſimplicem donationem a parẽtibus ſuis accepit conferre eã: nec recuſare collationẽ eo φ ſimplex donatio non aliter confertur: niſi huiuſmodi legem donator tempore donationis ſue indulgentie impoſuerit[n].

☞ Aduentitia hodie non conferuntur ſicut nec caſtrẽſia vel quaſi caſtrẽſia. Bal. τ Salicetus.

Idem. a. Iohan. prefecto pretorio. Lex. xxi.

Ut nemini decetero ſuper collatione dubietas oriatur neceſſarium duximus conſtitutioni[o] quam iam fauore liberorum fecimus hoc addere: vt res quas parentibus acquirendas[p] eſſe prohibuimus: nec collationi poſt obitum eorum inter liberos ſubiaceãt. ¶ Ut enim caſtrenſe[q] peculium in communi cõferre in hereditate diuidenda ex priſci iuris auctoritate minime cogebantur: ita τ alias res q̃ minime parentibus acquiruntur[r] proprias liberis manere cenſemus.

¶ De teſtamento militis. Titulus. xxi.

☞ Inſtitutus a milite ſpecifice i paganicis nõ habet ius accreſcendi in caſtrẽſibus nec ecõuerſo: ſiue in illis aliquis fuerit inſtitut⁹ τ repudiauerit: ſiue null⁹ fuerit inſtitut⁹ vnde pertinent ad veniẽtes ab inteſtato cum miles poſſit decedere p parte teſtatus τ p parte inteſtatus. Hoc dicit cum. l. ſeq. Alegan.

Impera. Anto. a. Floro militi. Lex prima.

Frater tuus miles ſi te ſpecialiter de bonis que in paganico habebat heredẽ fecit: bona que in caſtris reliquit petere non poteſt: etiam ſi is qui eorum[s] heres inſtitutus eſt adire ea noluerit. ¶ Sed ab inteſtato ſuccedentes veniunt modo[t] ſi in eius loco ſubſtitutus non eſt: τ liquido probatur[v] fratrem tuum

m ¶ Ad h. i. iuxta hoc.

n ¶ Impoſuerit. vt. ṡ. de inoffi. teſta. l. ſi quando. ṡ. et generaliter. et. ṡ. illud. Sic ĝ ſimplex donatio ɔfert duob⁹ caſib⁹. ſ. quãdo h dicit donator. Itẽ quãdo emergit inequalitas an autem hodie indiſtincte conferatur: ſcʒ donatio ſimplex dixi. ṡ. co. auten. ex teſtamento. Sed quid ſi τ dotem habeat et donationem ſimplicem altera filia: alia vero dotem tantum: Nõ puto p hãc. l. tũc donationem ſimplicem conferri: niſi donator h dixerit. τ facit ad. l. iſtam. ṡ. communia vtriuſq; iud. l. ſi.

Ut nemini. ¶ Caſus. Filiuſfa. habet bona. ſ. caſtrẽſia τ pfectitia τ aduẽtitia. I oibus iſtis bõis ceſſat collatio pter q̃ i pfectitijs. Uiuianus.

o ¶ Conſtitutioni. Ut. j. de bo. que lib. l. cũ oportet. q̃ licet poſtgrior ſit in ordine tamen prior fuit q̃ iſta in compoſitione.

p ¶ Acquirẽdas. quo ad proprietatem.

q ¶ Caſtrenſe. Uel q̃ſi. vt ff. co. l. j. ṡ. nec caſtrẽſe. et ṡ. co. l. filie licet.

r ¶ Acquirunt. quãtum ad ppñetatẽ. τ ad h. j. de bo. q̃ libe. qð ſcitis. et in aut. de here. ab inte. in prin. colla. ig.

¶ De teſtamẽto milit. ¶ Poſt ſucceſſiões ptorias ponit ciuiles et digniores ſcilʒ ex teſtamẽto militis prius.

Frater. ¶ Caſus. Miles aliquis deceſſit habens bona duplicis ſeruitutis. ſ. paganica τ caſtrẽſia. ſi ergo te fratrẽ ſuũ i bonis paganicis hẽdẽ iſtituit: ſiue heredẽ i caſtrẽſib⁹ bonis nõ inſtituit: ſiue iſtituit: ſed ea adire noluit ad te nõ venient iure accreſcendi: ſed ad ſuccedẽtẽ ab inteſtato. niſi inſtitutũ ſubſtituerit: ſi pbatũ fuerit ab inſtituto: vl a ſuccedẽtib⁹ ab inteſtato militẽ nolle caſtrẽſia ad te puenire: q̃ caſu niſi pbibet: loc⁹ erit iuri accreſcendi: qð pbatur eoipſo φ non pbatur ipm voluiſſe ad te bona deferri. τ ita pbabis maxime: q2 eius voluntas pro iure ſeruatur. ſʒ qð a lege in vno cõceditur in reliquo phibet. ſic ergo inſtituẽdo euʒ in paganis: caſtrenſia videtur ademiſſe. ff. de iudi. cum pretor.

s ¶ Eorum. ſ. bonorum caſtrenſium.

t ¶ Mõ. i. tũc eſt verũ qð dixim⁹ ſi i ei⁹ τc. accipe ſi nõ p niſi. Accur.

v ¶ Probat. qð eſt eoipſo φ nõ pbat ɔ̃riũ ſm Io. vt. ff. c. ſi duob⁹. ſic. j. titu. j. l. ij. τ ſic nõ eſt contra. j. l. proxima. Uel dic melius: vt mihi videtur

Idẽ bar. bal. et pau.

Immo non ẽ falſa: ſed ɔtigen da cũſeque ti. iõ dic qð eſtiatio militũ ſit ɔ̃redẽda deducẽtis expẽſis. non ipa militia: vi i ɔ̃rio. alexã. et iaſ.

Reprobatur bart.

pau. ſali. et alex.

Olim hodie ſic alex. et iaſ.

Donatio ſimplex duob⁹ caſibus ɔfert.

Et ſic ſi. it⁹ in poteſtate dʒ cõferre donatiões ſimplicẽ emãcipato. pau. ale xã. et iaſ.

Idẽ bar to. pau. ale xã. et iaſ.

Nã ẽe rũ tã i filijs in ptãte eẽ ſtentibus q̃ in emãcipatis. pau. ale xã. τ iaſ.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

detur probatur.ſcꝫ ex voluntate militis defuncti.nā ſi te heredē fecit in paganicis videt̃ te prohibuiſſe in caſtrēſibus:vt ꝗ in vno conceſſit in alio videtur prohibuiſſe.nam ſic eſt in.l.vt.ff.de iudi.cum ꝓtor.⁊ hoc volūtas eſt lex.vt.ĩ.ſubijcit.nam volūtas ⁊c.Alij dicūt ecōtra:ſcilꝫ ꝙ hec voluntas ſit liquido probanda.aliud autem erit ſi caſtrenſia bona tibi dederit.de alijs vō nil dixit.vt.ĩ.l.proxi.que eſt ꝯtra ſm hunc caſum.

Teſtatoris voluntas eſt lex.

a ❡ Nā militis.id eſt militantis.nā ſecus in veterano.vt.ff.e.l.idē et ſi.§.ſi vero.Et diſtingue hic quia ſi miles aliū in paganicis et alterum in caſtrenſibus inſtituit non eſt ius accreſcendi inter eos quaſi duarū ſint hereditatū heredes.vt.ff.fa.her.heredes.§.j.et.ff.e.ſi certax.§.iulianus.⁊ l.ſi duobꝰ.et de bo.li.ſi filius.§.j.etiā ſi inſtitutꝰ ex caſtrenſibus non adiuit:vt hic.niſi in caſu:ſcꝫ ſi altera bona eri alieno nō ſufficiāt.vt.d.l.ſi certarū.§.iulianus.in ſi.§.⁊ niſi alius inſtitutuſ ab inteſtato primum locuꝫ obtineret:ſed tunc non vendicat iure inſtitutionis:ſed tanꝙ ab inteſtato.vt.d.l.ſi filius.§.j.ſi autēꝫ vnū ex vna re aliū ex alia:vel vnum ex vncia alium ex caſtrenſibꝰ eſt ius accreſcendi inter eos.vt.ĩ.eo.ꝙꝙ.⁊.ff.eo.ſi certarū.j.rñ.Non obſtat qđ dicitur.ff.e.ſi miles vnū.vbi miles vnum ex fundo hēdeꝫ ſcripſit:creditur quātum ad reſiduum patrimoniuꝫ inteſtatus deceſſiſſe.creditur enim ita a iure ſi ꝓbetur militē hoc voluiſſe:ſi autem miles vnum inſtituat in paganicis ⁊ in caſtrenſibus neminē:pertinēt caſtrēſia ad heredē ab inteſtato veniētem:vt hic niſi probetur volūtas militis contraria idem ⁊ econtra:ſcilicet ſi vnū inſtituat in caſtrenſibus non diſtinguo cōmilitonem vel alium ⁊ neminē in paganicis.pertinebunt eñi ad heredem iure inteſtati:vt hic.⁊.ĩ.l.proxi.ſi autem vnum poſt tempus inſtituit:interim habet locum cauſa inteſtati.vt.ff.eo.l.miles ita.circa prin.

Milites plures heredes iſtituti an ſit locuſ iuri accreſcēdi inter eos.

caſtrēſia bona ad te pertinere noluiſſe. ¶ Nam voluntas militis[a] in expeditione occupati pro iure ſeruatur.

☞ Inſtitutio nō trahit ad ſe reſtitutionem in diuerſis heredibus eque principalibus.hoc dicit Baldus.vel ſic. Inſtitutio facta in caſtrēſibus nō trahit ſe ad paganica:ſed inſtitutio ſimpliciter facta cōprehendit omnia.hoc dicit Sali.

Idē.a.ſeptimo militi. Lex.ij.

Miles ſi caſtrenſiuꝫ tantummodo bonorum commilitonem[b] ſuum inſtituit heredem: cetera bona[c] eius vt inteſtati defuncti mater eiꝰ iure poſſidebit[d]: ¶ Qꝫ ſi[e] extraneum ſcripſit heredem:iſqꝫ adijt hereditatem: bona eius in te transferri nō iure deſideras[f].

☞ Inſtitutio heredū a milite facta:potius ſm ius cōmune ꝙ̃ militare interpretatur.hoc dicit Salicetus.vel ſic. Inſtitutio heredū a milite facta per quotas ſm illas trahitur ad omnia bona.Hoc dicit Alexander.

Idem.a.Vindiciano. Lex.iij.

Quācūqꝫ militum teſtamenta iuris vinculis non ſubijciantur[g]: cum propter ſimplicitatem militarem quomodo velint et quomodo poſſint ea facere his concedatur:tamen in valeriani quondam centurionis teſtamento inſtitutio etiam iure communi accepit auctoritatem.¶ Nā cum paterfamilias filiam ex duabus vncijs:vxoreꝫ ex vncia heredes ſcripſerit:nec de reſiduiſ portionibus quicꝙ̃ ſignificauerit in tres partes diuiſiſſe eū apparet[h] hereditatem vt duaſ habeat que ſextantem accepit tertiaꝫ que ex vncia heres eſt inſtituta.

☞ Priuilegiuꝫ militis non tollit legē eius fauore inductam ob imbecillitatem conſilij.h.d.Bal.⁊ Alexan.

Imperator Alexander Iunio.

Si rufinus vir clariſſimus tribunus latiſclauis[k] maior annis lege[l] diffinitis faciens teſtamentum te manumiſit:iuſtam tibi libertatem competiſſe ſcire debes. ¶ Qꝫ ſi minor annis[m] ex lege conſtitutus fuerit cū faceret teſtamentum lege impediente: nullam libertatem adeptus es:que in hac parte nec militibus[n] quidam remiſſa eſt. ¶ Qꝫ ſi idem teſtator cauſam manumittendi te habuit: que probabilis viuo manumittente conſilio futura eſſet:quia[o] per fideicommiſſuꝫ data[p] libertas a quolibet minore annis ei cuius cauſa probari potuit preſtari debet:et ex teſtamēto militis eiuſmodi ſeruis iuſtam[q] libertatem competere conſequens eſt.

Lex.iiij.

☞ Ex teſtamento militis quando valet iure militari quilibet capere poteſt: niſi ſit ſpecialiter prohibitum.Hoc dicit Alexander.

Idem.a.Zemozeno. Lex.v.

Ex teſtamento militis ſiue adhuc in militia[r] :ſiue intra[s] annum miſſus honeſte[t] deceſſit:hereditas et legata omnibus quibus relicta ſunt debentur:quia inter cetera que militibus conceſſa ſunt liberum arbitrium quibus velint relinquendis ſupremis iudicijs ſuis cōceſſum eſt:niſi lex ſpecialiter eos[v] ꝓhibuerit.

Miles.¶ Caſus.Si in bonis caſtrē.cōmilitonē ſuū miles inſtituerit in paganicis nullū:ad ea vocabit̃ mater ꝓximioribus deficiētibꝰ tanꝙ ab inteſtato.ſi aūt vnū in caſtrēſibus:aliū in paganicis inſtituit:mater nō vocabitur ex quo adijt paganica bona.

b ❡ Commilitonem.vel alium quēlibet.

c ❡ Bona.ſ.paganica.

d ❡ Poſſidebit.etiā ſi nihil ꝓbet ſm Io.Sed contra.ſ.l.proxi.in ſi.vbi videt̃ ꝙ mater probet.Solu.aliud cum quis inſtituitur in paganicis:quia tunc trahuntur caſtrenſia quaſi acceſſoria:vt ibi.aut ecōtra:tunc non trahuntur:vt hic.at Io.contra ⁊ intelligit vbi eoipſo probatum ꝙ non probatur contra.

e ❡ Qꝫ ſi extraneū.in paganicis ⁊ alium in caſtrēſibus.vt.ſ.dixi.ſecus ſi tantum in caſtrēſibus extraneū. Alij ꝯtra.diſtinguūt eñi vtrū cōmilitonem:vel extraneū inſtituerit in caſtrenſibus tm̃:primo caſu non habeat omnia bona quaſi ſit inſtitutus ſolummodo cauſa militie:in ſecundo ſic:vt in ſecundo caſu legis.

f ❡ Deſideras.tu mater.

Quācūqꝫ.¶ Caſus.Si miles filiā ſuā ex duabus ⁊ vxorem ex vna inſtituit:qđ iuris ſit de alijs bonis ꝗritur.ſ.vtrū perueniant ad ſuccedentē ab inteſtato:puta ad matrem:Reſpon.ꝙ videtur his verbis filiam inſtituiſſe ex duabus partibus hereditatis:et vxorem ex tertia:nec iſtud habet locū in milite:ſed in quolibet altero priuato ꝗ iure cōmuni teſtat̃.Primo dicit ꝓ miles in expeditione ꝯſtitutus abſqꝫ oĩ iuris ciuilis ſubtilitate prout vult poteſt teſtari.ſecūdo ꝗrit̃ ſi miles filiā ſuā duabus vncijs:vxorē vero ex vna heredem ſibi inſtituit:de reſiduis aūt nihil diſpoſuerit.quod iuris ſi de dodrāte.hoc eſt de.ix.vncijs.⁊ reſpō.ꝙ etiā de iure cōmuni ꝓſumat̃ abſqꝫ oĩ priuilegio militari hereditatē ſuam in tres parteſ diuiſiſſe h ē vt filia duaſ partes habeat vxor tertiā.hoc eſt vt idē voluiſſe de reſiduo qđ voluit iſtituendo intelligatur. Viuianus.

g ❡ Non ſubijciantur.ex toto:ſubijciuntur tamē in quibuſdā quandoqꝫ ſicut ⁊ qlibet paganus:vt.ĩ.eod.l.pxi.⁊.l.captatorias.⁊.ff.eo.l.neqꝫ eñi.§.j.in.ij.rñ.⁊.§.ſi ſeruū.⁊.l.in fraudē.j.rñ.⁊.§.ſi quis.⁊.§.ſi.

h ❡ Apparet.etiam iure cōmuni.vt dixi.ff.de heredi.inſtitu.l.ſi interdū.§.pater.⁊.l.ſi ita.§.j.⁊ inſti.de here.iſti.§.hereditas.⁊ ar.ff.ad treb.marcellus.in pnc.⁊.§.j.Sed arg.contra.ff.eo.ſi mileſ vnū vbi iteſtatꝰ quo ad cetera videt̃.Sed dic videtur ſi probetur teſtatorem hoc voluiſſe.

Si rufinus.¶ Caſus.Si miles.xx.an.ſeruū ſuū manumiſerit liber erit.ſi minor nō erit liber vetāte.l.eliaſcētia.niſi ex cauſa probabili ipm manumiſerit:puta ſi ſit alūnus eiꝰ vel pedagogus:vel cōſanguineus.vt inſti.q ma.non poſ.§.qđ eadē.Viuia.

i ❡ Si rufinus.ante caſus poſitionē dic qđ dicit̃ inſti.q ma.nō poſſ.§.eadem.⁊ lege lecta.dic ꝙ innouent̃ ꝑ dictum.§.⁊ per aut.ibi poſitam.

k ❡ Latiſclauis.nomē ē dignitatꝫ.Et dic ꝙ erat claua d metallo quā ꝓijciebat tribunus inter confertiſſimos hoſtes:⁊ ſic ceteri oēs fortiter pugnabant.ita ꝙ clauem illam recuperabant.

Latiſclauis qͥliter accipitur.

l ❡ Lege.ſcꝫ eliaſcentia.

m ❡ Annis.ſcꝫ.xx.vt inſti.qui ma.non poſ.§.eadē.⁊.ĩ.de fideicō.li.l.minor.⁊.ff.de fideicō.li.l.ergo.§.item ſi minor.

n ❡ Nec militibus.vt ⁊.ff.de ma.teſta.l.iij.⁊.ff.eo.l.ſi a milite.§.j.

o ❡ Quia.vt quia fuit eius pedagogus.

p ❡ Data.id eſt relicta.

q ❡ Iuſtā libertatem.id eſt directam ſm.P.ſed dic ſm Io.ꝙ tantū fideicommiſſariam poteſt relinquere.vt.d.l.ſi a milite.§.j.⁊ facit.ff.de ma.vin.l.ſi rogatus.Accurſius.

Ex teſtamento.¶ Caſus.Priuilegium factionis teſtamēti militi conceditur dum eſt in militia.Si ergo dum eſt in militia teſtamētum fecit.an eo reuerſo valeat queritur: Dicitur ꝙ ſic.poſt tempus reuerſionis poteſt inſtituere in teſtamento quecūqꝫ velit:niſi lex hoc ei prohibuerit:vel ſi miles intra annum miſſus eſt honeſte vel in militia conſtitutus heredem iure militari poteſt ⁊ legata relinquere:⁊ debebuntur niſi.l.⁊c.

r ❡ In militia.⁊ iure militari facto.

s ❡ Intra annū.hoc habes.ff.eo.l.teſtamēta eorū.⁊.l.qđ dicit̃.⁊.l.qđ conſtitutum.⁊ dic vt.ff.ad.l.falci.ad veterani.⁊.l.ſi miles.

t ❡ Honeſte.ſecus ſi ignominioſe remittatur.vt ꝓdicte leges dicunt

v ❡ Eos.ſ.milites.vel eos qui ex teſtamento capiunt.vt habetis exēplum.ff.e.l.neqꝫ enim.§.ij.⁊.l.miles ita.§.mulier.⁊.ff.de his q̃ ꝓ nō ſcrip.ha.l.iij.⁊.ſ.de hereti.⁊ manichе.l.ſi.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

In teſtamēto.¶Caſus. Si priuatꝰ.i.non miles decedat duobꝰ heredibus inſtitutis.fratre.ſ.filio ⁊ filia impubere ⁊ eos ad inuicē ſubſtituat his verbis.vos inuicē ſubſtituo.qd his verbis ſigni-ficetur/q̄ritur? R̄n.ꝙ hoc ſignificauit ꝙ patruus ſit heres in totū ſi impubes non ſit heres.⁊ ecōuerſo.ſi patruꝰ nō ſit heres īpubes ſuc-cedat inſolidū.⁊ locum hꝫ tm̄ vulgaris.⁊ eſt rō.q᷑ patruo nō pōt ſubſti-tui pupillariter.⁊ ſic vi-tat ineq̄litas.⁊ ecōuerſo erit in milite retēto eo-dē caſu:ſcꝫ ꝙ miles fra-trē ſuū ⁊ filiā inſtituit.⁊ eos ad inuicē his verbis ſubſtituit.vos inuicem ſubſtituo ꝙ ſi patruꝰ de ceſſit poſtꝙ̄ heres fuerit admittiꝭ ſubſtitutio fi-lie:nō ſolum ſi nō fuerit heres:vt q᷑ anteꝙ̄ adi-uit deceſſit:et ſic adhuc nō fuit heres:vel ſi filia deceſſit ſiſr̄ miles erit he-res:lꝫ filia heres fuit.q᷑ nō adiuit:ſꝫ ꝺceſſit ī pu-pillari etate:et in ſubſti-tutionem p̄dictā incidit iſta pupillaris:quod nō erat ī priuato:⁊ h̄ fauo-re militari:⁊ h̄ eſt veruꝫ ſi mater pupille nō ꝯdi-xerit patruo:⁊ patruus probauerit fratrē ſuum expreſſe h̄ voluiſſe:q᷑ ex traneis heredibꝰ poſtꝙ̄ heredes fuerit ſubſtitue-re pōt indirecto.Viuia.

☞ Subſtitutio reciproca ſiue breuiloq̄ facta pſonis imparibus continet vulga-res ſubſtitutiōes tm̄ que poterāt fieri cui libet eoꝝ:ſꝫ pupillarē ſubſtitutionē q̄ nō poterat fieri:niſi tm̄ alteri eoꝝ nō ꝯtinet: nec etiā ꝯtinet ſubſtitutionē militarē:ꝙ̄ nis illa potuiſſet fieri ex p̄uilegio militū cuilibet eoꝝ:q᷑ ī dubio p̄ſumiꝭ miles vel le vti iure cōmuni ⁊ nō p̄uilegio:⁊ hoc ni ſi aliꝭ de volūtate militis ꝓbeꝭ.h.d. Ale.

Idem.a.Valenti. Lex.vi.

In teſtamento quidem eius qui non miles fuit:ſi duobꝰ heredibus inſtitutis[a] altero cui[b] potuit vſqꝫ ad tēpus pubertatis parēs facere[c] teſtamentum:alte-ro cui poſtea q̄ꝫ heres extitit ſub ſtituere nō potuit[d] inuicē ſubſti-tutio hiſdeꝫ[e] verbis facta eſſet in eū ſolū caſum eā locū habere ex ſententijs prudētū[f] viroꝝ ⁊ ꝯſti-tutionibus[g] diuorum parentum meorum placet:quo vtriqꝫ pari ratione potuit ſubſtitui[h].¶Sed cū ex teſtamēto militis[i] contro-uerſiam eſſe proponas.defuncta paruula eiꝰ filia poſtea q̄ꝫ heres extitit[k] patri cū qua ſimul equis partibus heres inſtitutus[l] eras: ſubſtitutione inuicem[m] facta: et mater quidem inteſtate filie ſibi ſucceſſioneꝫ defendat:tu autē ex ſubſtitutione[n] ad te pertinere cō tendas:iuris quidem ratio mani feſta eſt licere militibus proprio priuilegio etiam heredibus[o] ex-traneis poſtea q̄ꝫ heredes extite rint mortuis ſubſtituere.¶Sed tibi[p] probanduꝫ eſt an ita frater tuus ſenſerit[q].

Subſtitutioni pupillari tria ſūt neceſſaria.

a ℭ Inſtitutis.ſ. eq̄liter.
b ℭ Cui.ſcꝫ minori.
c ℭ Facere teſtamentuꝫ. Q̄d vt facere poſſit tria ſunt neceſſaria:vt ſit de liberis. Itē vt ſit pupil lus. Itē vt in ptāte vt i. ſti.de pub. ſub.ī p̄n.⁊.ff. de vul.⁊ pu.ſub.l.ij.
d ℭ Non potuit.q᷑ alteꝝ p̄dictorū trium defuit.
e ℭ Hiſdem.i.vos inui-cem ſubſtituo.
f ℭ Prudentuꝫ. vt.ff.de vul.⁊ pu.ſub.iaꝫ hoc iu re.§.ſed ſi alterum.
g ℭ Conſtitutionibus.vt.j.de impu.⁊ alijs ſubſti.l.ij.⁊.l.q̄uis.
h ℭ Subſtitui.ſ.in vulgarem.
i ℭ Militis.Qui ita ſubſtituit filiam pupillam ⁊ fratres quos inſti tuerat.
k ℭ Extitit:Et ſic expirat vulgaris ſubſtitutio.
l ℭ Inſtitutus eras.o frater teſtantis.
m ℭ Inuicem.his verbis vos inuicem ſubſtituo.
n ℭ Subſtitutione.ſ.pupillari q̄ econtra in perſona tua locū habere non poſſet vt inſti.de pu.ſubſti.§.extraneo.
o ℭ Heredibꝰ.non ſolū ſuis ⁊ minoribus:ſed etiā extraneis ⁊ maio-ribus ⁊ directo:vt hic.⁊.ff.eo.l.milites etiam.niſi mater eſſet in me-dio:vt in ſi.l.dices:nam al's niſi directo liceret nullū eſſet priuilegiū militis vt inſti.de pu.ſub.§.ſi.
p ℭ Tibi.id eſt a te fratre.

Subſtitutio tacita nō admittitur ꝯtra matrē etiā in teſtamē to militis.

q ℭ Senſerit.ſcilꝫ ꝙ expreſſe voluit te admitti ex ſubſtitutiōe tacita pupillari.nā etiā in teſtamēto militis tacita ſubſtitutio contra ma-trē nō admittitur.vt.j.de impu.⁊ alijs ſubſti.l.precibus.expreſſe au teꝫ vult per hec verba.ſi lucius deceſſerit ſemproniꝰ heres eſto.vt.ff. eodem titu.miles ita.§.j.⁊ in princ.⁊.l.in fraudeꝫ.§.penul. Idem ſi tacite.vt vos inuicem ſubſtituo.ſi mō hoc probetur voluiſſe per ali-qua extrinſeca.vt in hac.l.q̄ quodāmodo ſunt expreſſe.vt.ff.de vul-gari ſubſtitu.l.lucius.Sed in quo erit priuilegiū militis cū volūta tis relinquaꝭ queſtio:cum ⁊ priuatus hoc faciat.vt.ff.eo.iam hoc iu re.in fine.⁊.ff.ad trebel.l.ſceuola? Reſpon.hic alique preſumptiōes erant contra eum.Alij dicunt ꝙ probat eoipſo ꝙ contrariū non ꝓ batur.Sed tu dicas cū hoc non probatur.nullum habet miles pri-uilegiū.ſed hoc ꝓbato habet:quia eſt directa ſubſtitutio:niſi mater eſſet in medio:ſꝫ ſi fuiſſet p̄uatꝰ teſtator hoc ꝓbato ꝙ hoc ſenſit eēt fideicommiſſaria tātū:⁊ eſt hec vera.Sed Py.dixit ꝙ hec erat fidei-cōmiſſaria ⁊ ꝓ eo.j.de impu.⁊ alijs ſubſti.p̄cibus.⁊.ff.de vulga.ſub ſti.l.cēturio.ſꝫ certe ibi erat mater in medio:ꝯ quā eiꝰ fauore nō va let iure directo.⁊ ita erat in noſtro caſu.ſm̄ hoc nullū eſt priuilegiū q̄n mater ē in medio.Itē ſatis habet lex ꝙ vſqꝫ ad pubertatē valuit iure directo.Itē q̄ro infra quātū tēpus valet hec ſubſtitutio fratri facta. Additio. Pro ſo lutione iſtius queſtiōis dicas cum Bar. hic di-ſtinguēdo aut nō cōſtat ꝙ miles voluerit ſubſti tuere poſt aditam here-ditatem.⁊ finitur adita hereditate.vt hac.l.aut cōſtat ꝙ ſubſtituere vo-luit poſt aditam heredi tatem.⁊ tunc aut voluit ſubſtituere limitate vſqꝫ ad tēpora pubertatis ⁊ ī filio pupillo valeret iu re pupillari:et in extra-neo valeret iure compē-dioſe:ſm̄ tamen diſtin-ctionem inſequētē.vt.l. centurio.ff.de vul. et pu pil.ſubſti. Si vō volue-rit ſubſtituere ſimpliciꝭ ⁊ indeterminate quan-docūqꝫ deceſſerit.tunc ſi mater non eſt in medio ſemper valeret iure dire cto:vt.d.l.centurio.ſi ve ro mater ē in medio:tūc aut teſtator eſt vſus ver bis directis ⁊ valet iure directo.vt.d.l. centurio. ſi vero ē vſus verbis cō-munibus:tunc valet iu re fideicōmiſſi poſt tem-pora pubertatis fauore matris.vt.l.precibus.et j.de impu.⁊ alijs ſubſti. quam diſtinctionem te-ne memoria.

☞ Verba emācipatiua p̄ncipaliter ꝓ-pter aliud ⁊ nō ꝓpter ſe emiſſa non indu cūt diſpoſitionē in teſtamēto pagani:ſꝫ in teſtamēto militis ſic cōcurrente fauore libertatis:niſi ꝓbetur error.h.d.Alexā.

Idem.a.Fortunato. Lex.vij.

Ex his verbis fortunato li-berto[r] meo do lego[s]:vēdi-care tibi libertatē nō potes[t] ſi pa gani teſtm̄ ꝓponaꝭ.¶At em̄ cū te ſtatorē militē fuiſſe ꝓponas:ſi nō errore ductꝰ[v] libertū te credidit: ſed dande libertatis animum ha buit[x] libertatē quidem directaꝫ cōpetere tibi.¶Sed ⁊ legati vē-dicationem habere te prerogati ua militaris priuilegij preſtat.

☞ Miles pōt decedere ꝓ pte tpis teſta tus:⁊ ꝓ parte tpis inteſtatus.h.d. Sali.

Impera. Gordia.a. Ethrinio militi. Lex.viij.

Certi iuris eſt militē ad tē-pus etiam heredē inſtitue-re poſſe[y].

☞ Preteritio militis facta de filio quē ſe ſcit habere ꝓ exhēdatiōe habeꝭ fauore militis ⁊ validitate ſui teſtamēti.ſecꝰ ſi fi liū ſe habere ignorat:q᷑ tūc teſtm̄ erit nul lū:ſicut teſtamentū pagani.preſumiꝭ au-tem ſciuiſſe eoipſo ꝙ filiū nominās ei le-gauerit.h.d.cum.l.ſequen.Alexan.

Idem.a.Valerio. Lex.ix.

Sicut certi iuris eſt militem qui ſcit ſe filiū habere alioſ q̄ꝫ ſcripſit heredes tacite cum ex heredare ītelligi[z]:ita ſi ignorās ſe filium habere alios ſcribat he redes:non obeſſe filio a demptaꝫ hereditatem:ſed minime[a] valētē

Ex his. ¶Caſus. Si priuatꝰ volēs aliqd relinquere ſuo vo cet eū libertū dicens.li berto meo tali cum eſſet ſeruus:talem rē lego.an propter hoc ſit liber/q̄ri tur? R̄n.ꝙ nō nec etiam legatum petere pōt. In milite diſtinguitur.aut ſciuit eū ſeruū:⁊ animo donandi libertatēm eū vocauerit libertuꝫ: quo caſu directe erit liber dū ignorauit:nec erit liber.Viuianus.

r ℭ Liberto.qui ſeruus erat.
s ℭ Lego.ſcilicet decem.
t ℭ Nō potes.nec legatū.vt.j.de lega.ſeruis.⁊ de neceſ.ſer.here.iſti.l. ij.Et ſic nota ꝙ hmōi enūciatio nō valet.Sꝫ arg.ꝯ.ff.de pac.l.tale.ī prin.Itē vr̄ ꝙ licet legatū nō valet:ꝙ tn̄ valeat libertas.vt.ff.de ma numiſ.teſta.diuus.licet ibi fuit ſubſtitutꝰ cū libertate vn̄ licet deſie-rat conditio ſubſtitutionis.non tamen debet deficere libertas. Libertas valet: lꝫ legatum nō valeat.
v ℭ Nō errore.q᷑ credebat eū eſſe ſeruū ⁊ ob hoc vocauit eū libertuꝫ: q᷑ volebat eū eſſe liberū.vt.ꝫ.de iuris ⁊ fac.igno.cum teſtamentum.
x ℭ Habuit.qd̄ p̄ſumiꝭ.vt.ff.e.l.luciꝰ.§.j.⁊ in auꝭ.vt li.dece.§.ſi qs au tem.col.vj.⁊ in auꝭ.vt li.ma.⁊ auie.§.j.col.viij.

Certi iuris.¶Caſus Dicit imperator in hac lege ꝙ miles iſti tuere pōt heredē vſqꝫ ad decēniū:vt extūc ad aliū deferaꝭ he-reditas:ſecus in priuato ⁊ in eo qui non eſt miles.Viuianus.

y ℭ Poſſe.ff.e.[illegible] in fraudē.§.miles.⁊.l.q̄rebaꝭ.⁊.l.miles ita in p̄nci.⁊ §.j.ſecus in priuato.vt.ff.de here.inſti.l.hereditas.

Sicut.¶Caſus. Miles ſciēs ſe filiū habere:extraneos iſtituit eū exheredare intelligiꝭ.Si aūt credēs ſe nō habere extraneos iſtituit ⁊ ſi habuerit filiū heres erit:quaſi ipſo iure teſtm̄ nō valeat.⁊ hoc ſi ſit in poteſtate.Sed quid erit ſi ſit emancipatꝰ? R̄n.ꝓpter pri-uilegium militis.Viuianus.

z ℭ Intelligi.vt inſti.de exhere.li.§.ſꝫ ſi in expeditione.⁊.ff.de bo.li. ſi patronus teſtamento.in prin.⁊.l.paulus.ij.§.ſi.
a ℭ Minime.ſcꝫ ipō iure.vt.ff.e.l.militis.§.miles ī ſupremis.⁊ ar.ff. de lib.⁊ poſthu.titiꝰ.in p̄n.⁊ ſic idē iuris eſt in milite ⁊ in priuato q̄n ignorāt.ſed q̄n ſciūt diuerſum:q᷑ miles vr̄ exheredaſſe.ſed a priuato factum non valet ipſo iure.vt inſti.de exhere.libe.in prin.

Sifit

a ¶ Si ſit. ſcʒ filius. Quid autē in emancipato? Rñ. valet: ſed rūpitur per contratabulas. vt. j. de li. prete. l. fi. §. ſancimus.

b ¶ Venire. ab inteſtato non autē per querelam cum ipſo iure ſit nullum teſtamentum: niſi in caſu quando voluit quēlibet naſciturum eſſe exheredatum. vt. ff. eo. titu. l. qui iure.

Si cū. ¶ Caſus. Si miles habēs vxorem ꝑgnātem hoc ignorās filiā q̄ erat in vtero ꝑterierit non exheredaſſe eā intelligit: ſciens ſe filiam habere appellando eam filiā in teſtamēto ei reliquit legatuʒ cū nō inſtituit: exheredaſſe videtur. Viuianus.

c ¶ Mentionem. Et ſic preteriuit. vt inſtitu. de heredi. que ab inteſta. §. eadem.

d ¶ Infligit. vt. ſ. l. proxima.

e ¶ Legatum. Preſumitur eñ ꝙ ſciuerit ſe filiā habere. vt inſti. de exhere. li. §. ſʒ feminini.

f ¶ Exheredauit. In teſtamento fictione. ſecus eſt i priuato: quia ſi ei in teſtamēto reliquit legatum non videtur eā exheredaſſe. vñ illud iputatur in quartam: ⁊ agitur ad ſupplementum ſi quid deeſt. vt. ſ. de inof. teſta. l. omnimodo. et. l. ſcimus. Item hodie eſt cōtra: niſi dicas militis priuilegiū. nā ſemp inſerenda eſt cauſa ingratitudinis ſm Azo. vt i auten. nō lʒ. j. de libe. pre.

Captatorias. ¶ Caſus. Non ſoluʒ in teſtamēto alicui⁹ priuati inualida eſt captioſa inſtitutio: ſed nec in militis q̄ in arbitriuʒ alterius confert ſic inſtituo heredem ſi titio placuerit. Viuianus.

Inſtitutio qñ dicit captatoria.

g ¶ Captatorias. captatoria dicit inſtitutio cuius conditio confert ad ſecretum aliene volūtatis. puta inſtituo te ſi titius voluerit. vel ille ſit heres queʒ titius voluerit: vel ſis heres ſi me inſtitueris: ſed in ꝑterituʒ hoc valet: vt ſis heres ſi me inſtituiſti. vt. ff. de here. inſtitu. l. captatorias. ⁊. l. ille autem. ⁊. l. illa inſtitutio. in prin. Itē ſecus ſi dicatur inſtituo te ſi ſeius capitolium aſcendat: quia expſſa nocent: non expreſſa non nocent. vt. ff. de cōditio. ⁊ demonſtra. l. nōnunq̄. libertas valet. licet ſit captatoria. vt. ff. de fideicommiſ. li. l. fideicōmiſſaria. ij.

h ¶ Manifeſtum eſt. vt. ff. de lega. j. l. captatorie.

In teſtamēto. ¶ Caſus. Si priuatus heredē inſtituerit: ⁊ legatis ⁊ fideicōmiſſis totā hereditatem exhauſit: heres quartam detrahere poteſt: ſed an ſit ſic in milite: queritur? Rñ. ꝙ non. q2 omnimodo dʒ eius voluntas ſeruari ꝓpter priuilegium ſuuʒ: ſi autem plus petatur q̄ ſit in eius patrimonio: petenti obſtabit exceptio.

i ¶ In teſtamēto. ſ. iure militari facto. ſecus ſi iure cōi. vt. j. e. l. penul. Item ſecus in veterano. vt ⁊. ff. ad. l. fal. ad veterani.

k ¶ In legatis. vt. j. ad. l. fal. l. in teſtamento. ⁊. ff. ad. l. falci. l. ſi poſt. ⁊ l. ſi miles. ⁊. l. fi. ⁊. ff. eo. ſi certarum. in fi.

l ¶ In fideicommiſſis. Generalibus ⁊ ſpecialibus. vt. ff. ad trebellia. l. j. §. penul. Sed contra in codeʒ. l. j. §. in filij. ſed ibi dicit habere locum trebellianum in teſtamēto militis quo ad alia remedia: nō quo ad quartam.

m ¶ Sane. Poſtulatur a legatarijs. nam a creditoribus etiaʒ vltra poteſt peti. vt. j. de iure delibe. l. fi. §. j.

n ¶ Poteſt. nec enim vltra q̄ ad eum peruenit tenetur: vt hic. ⁊. ff. e. ſi vero. §. quid ergo. ad legem falci. in ratione. j. §. qđ vulgo. et. ff. ſi cui plus q̄ p legē falci. l. j. §. in quibuſdā. ⁊ ad trebel. l. j. §. penul. hoc aūt hodie verum eſt ſi fecerit inuentarium: al's tenetur inſolidum: vt in aut. de hered. ⁊ falci. §. ſi vero nō fecerit. col. j.

teſtamēto (ſi ſit [a] in poteſtate) cū ad ſucceſſioneʒ venire [b] in dubijs non habetur.

☞ Poſthumus vel iam natus a milite ignorante preteritus ab inteſtato ei ſuccedit: eo ſciente habetur pro exheredato: ⁊ ſcientia eius probatur ſi de eo fecit mentionē in teſtamento. hoc dicit Salicetus. concor. Baldus.

Imperato. Philip. a. et Philip. c. Iuſtino militi. Lex. x.

Si cum vel in vtero haberetur filia inſcio patre milite ab eo preterita ſit: vel cum in rebus humanis eam non eſſe falſo rumore, plato pater putauit nullam eius teſtamēto fecit mentionem [c]: ſilentium huiuſmodi exheredationis notam nequaq̄ʒ infligit [d]. ¶ Is aūt miles qui teſtamēto filiam ſuam appellauit: eiq̄ʒ legatum [e] dedit: non inſtituendo eā heredem exheredauit [f].

☞ Captatoria inſtitutio non valet etiā in militis teſtamento. h. d. Bal. ⁊ Sali.

Idem. aa. et. cc. Emilio militi. Lex. xj.

Captatorias [g] inſtitutiones etiā in militis teſtamēto nullius eſſe momēti manifeſtum [h] eſt.

☞ In teſtamēto militis ceſſat falcidia: ⁊ heres facto inuentario vltra vires hereditarias non tenet. h. d. Sali. Vel ſic. Legata ⁊ fideicōmiſſa a milite relicta non defalcantur ſi vires patrimonij non excedunt ſed ſi excedunt diminuuntur quatenus excedunt. h. d. Alexan.

Idem. aa. ⁊. cc. Domi. Lex. xij.

In teſtamēto [i] militis legeʒ falcidiam: ⁊ in legatis [k] ⁊ in fideicommiſſis [l] ceſſare explorati iuris eſt. ¶ Sane [m] ſi qd vltra vires patrimonij poſtulat: cōpetēti defenſione tueri te potes [n].

☞ Reſeruatio teſtamenti facta militi dānato de crimine capitali non extēdit: niſi ad caſtrēſia ⁊ ab inteſtato ſuccedit fiſcus in paganicis. h. d. Alexan.

Imperatores Valen. ⁊ Gal. aa. Claudie. Lex. xiij.

Et militibus noſtris centurionib⁹ [o] quoq̄ʒ ob flagitiū militare [p] dānatis: nō aliarum q̄ʒ caſtrenſium rerū teſtamenta facere permittitur [q]: ⁊ inteſtatis [r] iure proprio ſucceditur a fiſco [s].

☞ In teſtamento militis non requirit ſolēnitas iuris cōmunis. Hoc dicit Alle. Et heres ſcriptus in eo prefertur ſuccedēti ab inteſtato. Salice.

Impera. Diocle. et Maxi. aa. ⁊ cc. heredibus maxime. Lex. xiiij.

Si a fratre ſuo militante mater veſtra ſcripta heres ſucceſſioneʒ eius ſibi queſiuit (q̄ʒuis teſtamenti ſcriptura non cōtinet iuris obſeruationem) hanc hereditatem fratrē teſtatoris vel ei⁹ filios [t] ab inteſtato euincere non potuiſſe iure conſtitit.

☞ Milites in expeditiōe degētes ꝑuilegiū habēt vt teſtari valeāt quomodo volunt ⁊ quomō poſſunt: ⁊ ideo qđ in vagina vł i clypeo vł puluere cū gladio ſcripſerit habet ꝓ teſtamēto ſolēni. h. d. Alexā.

Imperator Conſtanti. a. ad populum. Lex. xv.

Milites in expeditiōe degētes [v] ſi vxores aut filios aut amicos: aut commilitones ſuos: poſtremo cuiuſlibet generis homines amplecti voluerint ſupreme voluntatis affectu quomodo poſſint ac velint teſtētūr: nec vxorum aut filiorū eorū cū volūtatē patris reportauerit: meritū [x] aut libertas [y] dignitaſve q̄rat. ¶ Proinde ſicut iuris rōnibus licuit: ac ſemper licebit ſi qd i vagina: aut in clypeo literis ſanguine ſuo rutilātib⁹ adnotauerint: aut in puluere inſcripſerit gladio: ſub ipo [z] tēpore quo in prelio vite ſortē derelinquunt huiuſmodi voluntatem ſtabilem eſſe oportet.

Et militib⁹. ¶ Caſus. Si miles cōſtitutus in militia aliqd commiſit: vt quia arma ſua alienauit: vel duci belli nō obtemperauit: an teſtamentum facere poſſit: querit? Reſpon. ꝙ ſic. ſcilicet in caſtrenſibus bonis tm̄. ſi autem inteſtat⁹ deceſſit fiſcus ei ſuccedit.

o ¶ Centurionibus. qui forte preerant cētum militibus. — Centuriones qui dicantur.

p ¶ Militare. Que ſunt multa: vt ptʒ. ff. de re mili. per totū. ⁊ in. l. iij.

q ¶ Permittitur. Sed ⁊ in illis ſi hoc eis permiſſum ſit a ꝑncipe vel a iudice. vt. ff. đ leg. iij. ſi qs. in princi. §. j. et de iniuſt. teſta. ſi quis filio ex. §. irritum. ⁊ de dona. iter viruʒ ⁊ vxo. cū his ſtatus. §. ſi miles.

r ¶ Inteſtatis. id eſt poſito ꝙ non fecerit teſtamentum.

s ¶ A fiſco. hoc plane intelligitur in paganicis: et in caſtrenſibus digit Iaco. idem. Sed contra eum. ff. de vetera. militi. ſuc. l. j. vbi dicitur ꝙ ſuccedūt cognati: quod determinatur per. l. ij. eiuſdem titu. ſcilicet vſq̄ʒ ad quintum graduʒ. ⁊ poſt admittitur fiſcus: etiam in caſtrenſib⁹. Et vt plene videas diſtingue an propter comune delictū ſit damnatus: vt tūc nō liceat ei damnato teſtari. vt. d. l. ff. de vetera. mili. ſuccel. l. j. an ꝓpter militare: ⁊ tunc ſi de fide rupta non liceat ſi al'as de caſtrēſibus poteſt ſi hoc eſt ei conceſſum a iudice qui eum condēnauit. vt ff. de le. iij. ſi quis in principio. §. miles. de nō caſtrenſi nō poteſt: vt hic. ⁊. ff. eo. ex militari. ſi aūt deceſſit inteſtat⁹ dic vt. ſ. digi in prin. glo. — Miles dānat⁹ de crimine an poſſit teſtamētum facere.

Si a fratre. ¶ Caſus. Frater matris tue in min⁹ ſolēni teſtamēto puta adhibitis tm̄ duob⁹ teſtibus te heredē inſtituit: nūqd obſtāte ꝙ minus ſolēne fuit teſtamentū: frater tu⁹ vel filius eiuſdeʒ fratris euincet hereditatem/queritur? Reſpond. ꝙ non. et hoc propter priuilegium militare.

t ¶ Filios. ſ. fratris nam in filijs militis ſeruat qđ dicitur. ſ. eo. ſicut.

Milites. ¶ Caſus. Miles inſtituere heredē poteſt in militia cōſtitut⁹: ſiue vxorem ſiue filios: ſiue quēlibet alium: nec inquiretur filius an fuerit bene vel nō: vel fuerit inſtitutus in dignitate vel non: vel liber an ſeruus ꝓpter priuilegiū militis. cetera plana ſunt. Viuianus.

v ¶ Degentes. in exercitu.

x ¶ Meritum. i. vtrum meruit eſſe heres an non.

y ¶ Libertas. ſ. vtrum ſit ſeruus an liber.

z ¶ Sub ipſo tēpore. ita tamen ꝙ hoc legitimis probationibus oſtēdatur: ſcilʒ duob⁹ teſtib⁹: licet non rogatis: vt. ff. eo. lucius. cum autem non occupatur tanta neceſſitate ⁊ eſt in caſtris exigitur cōuocatio ⁊ rogatio: vt voluntatem audiant duo teſtes. vt. ff. eo. diu⁹. ⁊ iſti. — Militis teſtamētū q̄t teſtibus ꝓbari dʒ.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

eo.§.ij.ſi antem ſit in domo ſua exigitur ſolēnitas cōmunis. vt iſti. eo.§.j.ꝛ.j.eo.l.penul.

S Criniarios.¶Caſus. Si ſcriniarius:id eſt notarius intitulatus in matricula militum inueniatur: vel magiſtro militum obtemperans:an priuilegiuȝ habeat militis in teſtando/ queritur: Reſpondeo ꝙ non.licet videatur contra.ff.eodē l.vltima. Solu.ibi fuit notarius ī loco hoſtili: vel iurauit ſe nō vitatu ruȝ mortē propter rempublicam.

a ¶Scriniarios.id ē notarios ſiue tabelliones: et eſt vulgare romanorum.

b ¶Nullatenus. immo videtur ꝙ ſic.vt.ff. eod. l.fina.ꝛ de bon.poſſeſ.ex teſta.mili.l.j.q̄ ſunt contra.Sol.diſtingue vtrū ſunt ī loco hoſtili:vt tūc habeant priuilegiuȝ militum: vt ibi:an non vt tunc non habeant priuilegiuȝ vt hic. Uel dic ꝙ ibi loquitur de his qui iurauerant ſe non euitaturos mortem reipublice cauſa.

N Eqdā. ¶Caſus. Teſtandi quomodo voluerit militi pmittitur dum eſt in expeditione:ſecus ſi extra. quia habet loco priuati.Uiuianus.

c ¶Componere.ſcȝ ſuuȝ teſtamentum.

d ¶Beneficium. not.vt ꝛ.ff. eo.diuus. ꝛ inſtitu. eod.§. illis. ꝛ.j.qui.non ob.lon.tempo.pre.l. ſancimus.ꝛ.ſ.de reſtitu.mili.l.fina.

L Icet. ¶Caſus. Pupillo militi tribunatū adepto olim teſtari licebat: qđ innouat imperator:cum inſtabilem mentē habeat: ꝛ extraneos inſtituendo heredes ꝓpinquis ſuis nocere poſſit nullo mō etiam tribunus creatus habebit teſtamēti libertatem.Uiuianus.

e ¶Pupillis.militibuſ. ſic ꝛ.ff.de excuſatio.tutorum.ſed ꝛ milites.§.iaȝ autem.

f ¶Priuilegia. id eſt qa miles ꝛ tribunus.

g ¶Fieri. id eſt pupilluȝ creari tribunuȝ.vt.ff.de muneribus. et honoribus.l.ad rempublicam. Uel dic verius creatum poſſe teſtari.

☞ Notarij ꝛ apparitores militum non gaudent priuilegio militari:licet in matricula militum deſcripti ſint. Hoc dicit Alexander.

Imperator Anaſta. a. Purio. prefec.preto. Lex.xvj.

S Criniarios[a] vel apparitores qui virorum magnificorum magiſtrorum militum iuſſionibus: vel actibus obtemperant:ꝛ ſi nomina eorum matriculis militarib⁹ referri videantur: nullatenus[b] in vltimis a ſe conficiendis voluntatibus iuris militaris habere facultatem decernimus.

☞ Miles non militans nō gaudet priuilegio militis.hoc dicit Bald. Salice.ꝛ Alexander.

Impera. Iuſti.a.Menne prefecto pretorio. Lex.xvij.

N Equidā putarent in omni tempore licere militib⁹ teſtamenta quoquo modo voluerint cōponere[c] :ſancimus his ſolis qui in expeditiōibus occupati ſunt memoratuȝ indulgeri circa vltimas voluntates conficiendas beneficium[d].

☞ Pupillus licet ſit tribunus ſeu capitaneus militum nō poteſt teſtari.h.d. Alexan.concor.Bal.ꝛ Sali.

Idem. a. Joan.prefecto pretorio. Lex.xviij.

L Icet antiquis legib⁹ permittebatur pupillis[e] ſi tribunatus numerū mercantur:vltimum elogium conficere poſſe. ¶Attamen indignū noſtris temporibus eſſe videtur eum qui ſtabilem mentem nōdum adeptus eſt ꝓpter priuilegia[f] militum ſapientum hominum iura pertractare: ꝛ in tenera etate ex tali licentia parentibus forte ſuis: vel alijs propinquis nocere:propriā ſubſtantiā extraneis relinquendo.¶Ideoqȝ hoc fieri[g] nullo mō concedimus.

¶Qui teſtamenta facere poſſunt. Titulus.xxij.

☞ Societas vel communio incidens: vel ex conuentione procedens non impedit ius teſtandi.hoc dicit Salicetus. vel ſic.Habens cum alio bona cōmunia non probibetur de parte ſua teſtari. hoc dicit Alexander.

Imperator Gordia. a. Peculiano. Lex.j.

Q Uanqȝ omnium bonorū ſocer tu⁹ iteqȝ frater eius ſocij fuerunt: tamen non co minus idem frater eius (cum fati munus impleret) teſtamēto ſuo potuit ſibi heredē inſtituere quē vellet[h]. ¶Itemqȝ non idcirco minus is teſtamenti factionem habet ꝙ indiuiſaȝ ſucceſſionem[i] cuȝ ſorore ſua dicatur habuiſſe[k].

☞ Licet teſtator ſeipm interficiat teſtamentuȝ eius nō irritatur ſi tempore quo teſtatus eſt erat ſane mētis:niſi ſe interfecerit metu future pene alicuius delicti p eum cōmiſſi.hoc dicit Alexan.

Impera. Diocle. ꝛ Maximia. aa.ꝛ.cc.Marori ꝛ Pontie. L.ij.

S I is qui te cum vxore tua heredem ſcripſit quādo teſtamentum ordinabat ſane mentis fuerit:nec poſtea alicuius ſceleris conſcientia obſtrictus: ſed aut impatiēs doloris aut aliqua furoris rabie[l] conſtrictus ſe precipitem dederit: eiuſqȝ innocentia liquidis probationibus[m] cōmendari poteſt a te:aſcite[n] mortis obtentu poſtremum eius iudicium conuelli[o] non debet.¶Quod ſi future pene metu voluntaria morte ſuppliciū anteuenerit: ratam[p] voluntatem eius[q] cōſeruari leges vetant.

☞ Senectus aut corporis īfirmitas factionem teſtamenti nō impediunt in homine ſane mentis:ſed patria poteſtas hō impedit.hoc dicit Alexan.concor.Bald. ꝛ Salicetus.

Iidem.aa. ꝛ. cc. Licinio.

S Enium quidem Lex.iij. etatis vel egritudinem corporis ſinceritatem mentis tenentibus teſtamenti factionem certum eſt nō auferre[r]. ¶Filium[s] autem qui in poteſtate eſt teſtamentum facere non poſſe[t] indubitati iuris eſt.

hilominus valebit teſtamentum tuum.Uiuianus.

h ¶Uellet.vt.ſ.pro ſoc.ſi ſocietatis. ꝛ.ff.pro ſoc.l.cum duob⁹.al's eſt l.ſi fratres.§.idem reſpondetur.j.

i ¶Succeſſionem.Quaſi enim non haberet ꝓpriū videbat nō poſſe teſtari.ꝛ eſt eadem cauſa dubitationis in proxi.reſpon.

k ¶Habuiſſe.ex alia cauſa ꝙ ſocietatis.

S I is.¶Caſus.Aliquis dum erat ſane mentis: te ꝛ vxorem tuam heredes inſtituit. deinde ſe precipitauit: an valeat teſtamentum. querit: Diſtinguitur. aut impatiens doloris hoc fecit: quia fuit valitudine detentus: quo caſu valet teſtamentuȝ: aut metu future pene: quo caſu non valebit:ſȝ ſuccedet ei fiſcus.Uiuianus.

l ¶Rabie. Idem ſi pudore eris alieni. * vt.ff. de iure fiſ.in fraudeȝ.§. j.Accurſius. [margin: * Sedtur ſali.]

m ¶Probationibuſ.qđ probatur eoipſo ꝙ contrariuȝ non ꝓbatur. ‡ vt.ff.de bo.eo.qui mor. ſibi conſcīue.l. fina.§. ſi. ꝛ ſic.j.titu.j.l. omnium. §. cum hoc ipſum. Uel hic †† erāt preſumptiones in cōtrarium.Et eſt hic annectēda diſtinctio ſi mortem ſibi conſciuit metu criminiſ cuius accuſatio poterat inſtitui poſt morteȝ.vt.ff.de accuſatio.l.ex iudicioruȝ. q̄ caſu publicāda ſūt # bona.Si auteȝ metu alterius criminis quod eſſet publicuȝ et capitale: ſiquideȝ anteq̄ in eo deprehenderet: vel lis aduerſus eum conteſtaretur: nō publicarētur * bona:alioquin ſic ſi conſciētia criminis hoc fecerit.vt pallega.l.Si autem erat crimen extraordinariuȝ puta furtū vel ſimile: non publicant ‡ ſiue ante ſiue poſt morteȝ ſibi cōſciuit. †† vt.ff. de bo.eorum.l.fina.ꝛ ad idem.j.de bo.eo.l.j. ꝛ.ff. de iniuſto teſtamē.ſi qs filio ex.§.proinde. et.§. ſequen.de dona.inter virum ꝛ vxorem. cum hic §.ſi maritus. ꝛ.j.ſi reus vel act.mor.fu.l. defuncti.ꝛ.ff.de edil.edi.l. bouem.§.mortis.

[margin: ‡ Iſta eſt bona.ſalic. et ſequit eā Fulgo.]
[margin: †† Iſta magis ꝯcludit ſali. ꝛ pau.]
[margin: # Sedtur gl. pau.baldus ſal.alexan.et iaſ.]
[margin: * Glo.ſedtur bal.ſed reprobat p Alexā.poſt doct.]
[margin: ‡ Singularis glo.ſm bal.in.l.iij. j.ſi pen.appel. mors īterue.et ſm Alex.et ia. hic.]
[margin: †† Et bene bal.et ſali.]

n ¶Aſcite.i.quia morteȝ ſibi conſciuerit. quia ſeipſum occiderit.

Cōtinuatio. ¶Qui teſtamenta facere poſſunt.¶Qui teſtantur iure ſpeciali.ſ.dixi.nunc qui communi. Additio. Iſta continuatio non eſt perfecta: et adde ad eam in fine. Modo videndum eſt de his perſonis qui poſſunt teſtari vel non.vt l.ſi queramus.ff.de teſtamen.ꝛ ideo iſte titulus precedit titu. de teſtamentis. Ja.

Q Uāq̄. ¶Caſus. Paterfami.omnia bona ſua habens cōmunia cum fratre ſuo pro indiuiſo:filiā ſuaȝ titio matrimonio collocatā in teſtamēto ſuo heredē inſtituit:an valeat inſtitutio q̄ritur: Uidebatur ꝙ non:qꝛ non videbatur habere propriuȝ:cum omnia bona ſua erant cōmunia:ſecus tamen eſt:ꝛ ita eſt argumentū ꝙ idem quod cōmune mihi eſt cuȝ alio meū eſt.idē eſt ſi cum ſorore tua cōmunem hereditatem habuiſti:nihilominus valebit teſtamentum tuum.Uiuianus.

o ¶Conuelli.id eſt remoueri.

p ¶Ratam.Scilicet taliter teſtantis.

q ¶Eius.ſcilicet criminoſi.

S Enium.¶Caſus.An ſenex vel eger poſſit facere teſtamentuȝ: queritur: Reſpon.ꝙ ſic.ſed filiuſfami.non.Cetera plana ſunt vſqȝ ad.l.hac conſultiſſima.Uiuianus.

r ¶Non auferre.Nam quia non erat ſanus inferebatur:ergo inſan⁹. ergo furioſus:ſed non valet.vt.ſ.de tranſactionibus ſanum.ꝛ.ff.codem.l.ij.

s ¶Filium.al's eſt lex.ꝛ al's.§.

t ¶Non poſſe.etiā cum volūtate patris. # vt inſtitu.e.in principio. ꝛ.ff.eodē.l.qui in poteſtate. ſed donare pōt cauſa mortis patre permittente. [margin: # Sedtur gloſ.ſali.et doct.]

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

mittēte. vt. ff. de dona. cauſa mor. tā is. §. filiusfami. ⁊ de dona. l. filiusfamilias. §. pe. Sed q̄ eſt ratio? Reſpon. quia teſtamēti factio eſt publici iuris. ✱ ſed donatio priuati. vt. ff. eo. l. iij. Uel dic ꝙ inſtitutio nō debet pendere ex alieno arbitrio. vt. ff. de here. inſti. illa iſtitutio. Additio. Iſte due rationes ſunt de mente Bar. Bald. Pauli ⁊ Jaſonis. ⁊ cuꝫ dicit gl. ꝙ iſtitutio nō debet pendere ex alieno arbitrio fallit hoc de iure canonico quia poteſt pendere ex alieno arbitrio ad pias cauſas. ca. cum eſſes. extra de teſta.

✱ In q̄ dō nō repūtat pſonā duo rū: ſꝫ vnius tm̄. Barto. pau.

quecūq̄ legatariū velit capere: qbus ⁊ tabellione ſcriptis ⁊ a teſtibus ſubſcriptis ⁊ ſignatis plenuꝫ robur obtineat teſtm̄. ⁊ hoc in prima. Si autem codicillos velit facere nec heredem inſtituerit: ſed legata alia relinquere: predicta ſeruet ſolēnitas preter ꝙ in numero teſtiuꝫ ne ſit. ʒ. j. de codicil. l. vl. §. in omi. ⁊ cuicūꝗ velit ſiue teſtm̄ fecerit ſiue codicillos vno tpe com mittit ad ſcribendum. ⁊ alio tēpore poterit face re recitari tā ſibi ꝙ teſti bus: vt ꝓteſtetur ſe taliter teſtm̄ ꝯfeciſſe vel codicillos teſtium ſubſcriptione iſecuta. ⁊ hoc in ſcḋa. Si tabellio iuētus nō fuerit ſeptim⁹ teſtis loco ſuo adhibeat̄ in teſtamēto. ſic facto codicillo poterit cui vult ꝯ teſtib⁹ ad cuſtodiēdū committere. qḋ hr̄e pōt locū nō tm̄ in ceco: ſed i alio: ſed maxime ⁊c. ⁊ hoc in tertia parte. Uinia.

Tex. ſbi: te ſtib⁹. ꝯcor. c. licꝫ. extra de teſtib⁹.

☞ Pupillus non poteſt teſtari: ſed ille qui exceſſit pupillarem etatē poteſt: licet malicia non ſuppleat: vel licet nondūꝫ ſit etatis vigintiquinꝗ annorum. h. d. ſm glo. ⁊ doc. Alexander.

Idē. aa. ⁊ cc. Radoni. Lex. iiij.

Si frater patruelis[a] tu⁹ ante decimūquartum annum etatis ſue deceſſit cuꝫ facere nō[b] potuit teſtamentum[c]: nihil ex ei⁹ poſtremo recte poſtulatur iudicio[d]. ¶ Nam ſi hāc etatem[e] egreſſus[f]: licet vigoris nondum emerſiſſent veſtigia[g] ſuum ſolenniter ordinauit iudicium: hoc euellere fruſtra conaris.

☞ Inhabilitas ad generandū non inhabilitat ad teſtandum. Salice.

Impera. Conſtā. a. ad Rufinum prefectū preto. Lex. v.

Eunuchis liceat facere teſtamentum: cōponere poſtremas exemplo omnium[b] voluntates: conſcribere codicillos: ſalua teſtamentorum obſeruātia.

☞ Qui imperatorem ſibi fecit heredem non ꝓhibetur alium ſibi inſtituere ⁊ imperatorem reuocare. Sali.

Idem. a. ad Uoluſium prefectū pretorio. Lex. vj.

Si quis imperatorem forte inſtituerit heredem habeat mutandi iudicij facultatem: et quemcunꝗ voluerit ſm leges in teſtamento ſuo heredem inſcribendi[i].

☞ Imperator ⁊ auguſta in teſtamenti factione paſſiua ⁊ actiua vtuntur iure communi: ideo mutari ⁊ mutare heredes poſſunt. h. d. Salice.

Imperato. Ual. ⁊ Ual. ⁊ Grac. aaa. Maxi. Lex. vij.

Cum heredes inſtituuntur imperator ſeu auguſta ius commune cuꝫ ceteris habeant[k]. ¶ Quod et in codicillis et fideicommiſſarijs epiſtolis[l] iure ſcriptis obſeruandum erit. ¶ Et(ſicuti priſcis legibus cautum eſt) imperatori quoꝗ et auguſte teſtamentum facere liceat[m] et mutare.

☞ Ceci vtroꝗ lumine ex accidēti vel a natura poſſunt ſuas vltimas volūtates per nuncupationem condere: ſeruatis tamen ſolennitatibus in hac lege comprehenſis. h. d. Alexan.

Imperator Juſti. a. Demoſteni prefec. preto. Lex. viij.

Hac conſultiſſima lege ſancimus: vt carentes oculis ſeu morbo vel ita nati per nuncupationem[n] ſue condant moderamina volūtatis: preſentibus ſeptem teſtib⁹ quos in alijs quoꝗ teſtamentis intereſſe iuris eſt. Tabulario etiā preſente: vt cunctis ibidem collectis primum ad ſe cōuocatos omnes: vt ſine ſcriptis[o] teſtetur edoceant[p]. Deinde exprimāt nomina ſpecialiter heredum et dignitates ſingulorum ⁊ indicia[q]: ne ſola nominum cōmemoratio quicꝗ ambiguitatis pariat: et ex quanta parte vel ex quot vncijs in ſucceſſioneꝫ admitti debeant: et ꝙ vnūqueꝗ legatariuꝫ ſeu fideicōmiſſarium aſſequi velint: omnia deniꝗ palam[r] edicant que vltimarum cadit diſpoſitionum ſeries lege cōceſſa. ¶ Quibus omnibus ex ordine peroratis vno codemꝗ loco ⁊ tempore: ſed ⁊ tabularij manu conſcriptis ſub obtentu. vij. (vt dictum eſt) teſtium/et eorundem teſtiū manu ſubſcriptis deinc conſignatis: tam ab eiſdem teſtibus ꝙ̄ a tabulario plenum obtinebit robur teſtantis arbitrium. ¶ Que et in eundem modum erunt obſeruanda quāuis non heredes inſtituere: ſed ⁊ legata ſolum vel fideicommiſſa: et in ſumma que in codicillis[s] habentur congrua duxerint ordinanda. ¶ At cum[t] humana fragilitas mortis precipua cogitatione perturbata: minus memoria[v] poſſit res plures conſequi: patebit eis[x] licentia voluntateꝫ ſuam: ſiue in teſtamenti vel codicilli tenore cōpoſitam cui velint ſcribendā credere[y]: vt in eodem loco poſtea conuocatis teſtibus ⁊ tabulario re etiam (vt dictum eſt) patefacta cuius cauſa conuocati ſunt/etiam charta promatur: quaꝫ ſuſceptam teſtatori recitabit tabularius ſimul et teſtibus. At vbi tenor eoruꝫ cunctis innotuerit: elogiū ipſe ſuuꝫ profiteatur agnoſcere: ⁊ ex animi ſui (que lecta ſunt) diſpoſuiſſe ſententia: ⁊ in fine ſubſcriptio ſequatur teſtium: necnō omnium ſignacula tam teſtium (prout dictum eſt) ꝙ̄ tabularij. ¶ Sed qꝛ tabulariorum copia in oib⁹ locis nō dat̄ querētib⁹: iubemus vbi tabularius reperiri non poſſit octauū[z] adhiberi teſtē: vt qḋ tabulario ꝓ ſupradicto modo cōmiſim⁹: id ꝑ

a Si frater patruel. Quis ſit/habes i ſti. de grad. cog. §. qrto.

b Non potuit. nec etiā cū tutore: quia tutor datur vtviuo: nō vt ei mortuo conſulat. Additio. Tu dic ꝙ immo ꝓpter ea: quia vltima volūtas non dꝫ pendere ex alieno arbitrio Jac. lꝫ Bal. ⁊ Sali. gl. inſequant̄.

c Teſtamentū. ſed deſecto fecit.

d Judicio. ſic ergo pupillus non teſtat̄: vt hic. ⁊ inſtitu. eo. §. ij. ⁊. ſ. tit. j. l. vlti. ⁊. j. quādo ꝓuo. non eſt ne. l. ij. ⁊ de l. here. ſciant.

e Etate. ſ. xiiij. anno.

f Egreſſus. Uel pridie ante. vt. ff. eo. qua etate.

g Ueſtigia. ſcꝫ etatem. xxv. an. vt. ff. de mino. l. j. vel nōdū potens erat coire.

h Eunuchis liceat. Omnium. Erat autē dubitatio ✱ ex eo ꝙ teſtes ſunt neceſſarij teſtamēto: ſed eunuch⁹ non habet teſtes: ſed aliter hincinde accipit̄ nomen teſtis.

✱ Truffa eſt bald. iō hic ꝙ eunuchus ē hōi pfectus ꝗre videbat̄ qḋ nō poſſit teſtari. bal. ſa. li. lꝫ bar. ⁊. i

i Si quis imperatorem. Inſcribendi. Et ita iure priuati vtit̄ princeps. vt. j. titu. j. l. ex imperfecto. ⁊. l. oiuꝫ. circa fi. ⁊. l. non dubiū. ⁊. ſ. de le. ⁊ ꝯſti. digna. ⁊. j. ad l. fal. l. iij. ⁊. j. l. ꝑxi. ⁊. ff. de leg. ij. ex imperfecto.

k Cum heredes. habeant. Quo ad teſtamēti. ſolēnitatē. ✱ vt ſ. l. ꝑxi. ⁊ ſic non eſt ʒ. ff. de leg. ij. quod principi.

✱ Paſſiue non actiue. paul.

l Epl'is. vt. j. de fideicō. l. ⁊ in epiſtola.

m Liceat. Idem in papa ſm Joan. Additio. Tu dic verū quo ad bona patrimonialia. ſꝫ nō quo ad papatū eſt gl. ſingularis in. c. ap'lica. viij. q. j. ſm Philip. fran. in rub. de teſta. lib. vj.

n Hac cōſultiſſima. ¶ Caſus. Qualiter cec⁹ naturaliter ſiue ex morbo facere dꝫ teſtamentū/qrit̄. Rn̄. ꝙ pmo vocabit teſtes ſeptem ⁊ tabulariū: coram eis dicet ꝙ vult facere teſtm̄ nūcupatiuū. Heredem certū nominabit: ne nominis error ambiguitatē generare poſſit ex quot vncijs velit euꝫ eſſe heredē: ⁊ quid vnū

n Per nūcupationē. i. ꝑ teſtm̄ nūcupatiuū ſine ſolēnitate: nō tn̄ ſine ſcriptura. vt iſti. e. §. cecus. Sed q̄re dr̄ hoc nūcupatiuū: cū tn̄ habeat tantā ſimilitudinē cū ſcripto? Rn̄. ✱ qꝛ teſtator nō ſignat: nec ſubſcribit: nec nomen hēdis ſcribit ꝗ i eo eſſet neceſſe. vt. ſ. ti. j. iubem⁹. Ite teſtes debet oia ſcire q i h̄ ꝯtinent̄ ✱ ibi nō opꝫ. vt hac. l. et. ſ. ti. j. hac cōſultiſſima.

Teſtm̄ ali qḋ dr̄ nun cupatiuū. ✱ Seqtur glo. bart. et Jaſ.

✱ Et bene ſali.

o Scriptis. ſcilꝫ ſine ſolēnitate.

p Edoceāt. ſ. ceci qḋ eſt hic ſpeciale ✱ als ſecus. vt. ſ. ti. j. in teſtamentis. qḋ eſt verius. vel hoc corrigit ✱ ⁊ fac. ff. de adop. l. etiam cecus.

✱ Iſtā ſeq tur Cy. ray ne. Barto. pau. Fulg. alex. ⁊ Jaſ. ✱ Plꝫ ſal.

q Et indicia. h̄ vbi ꝓpter ſolū nomē poſſet oriri ambiguitas. Quid eniꝫ ſi gallo pſſum ✱ iſtituat q nunꝗ inuenit niſi hic.

✱ Qui fuit bidellus. Azo. Cyn. bar. et ang.

r Palam. quid ſit palam dic vt. ff. eo. l. heredes. in prin.

s Codicillis. ſic ḡ i codicillis h̄ caſu exigit octo teſtes qḋ eſt ſpeciale. ✱ Uel dic nō referri ✱ ad oia pdicta: ſꝫ ad alia ꝑter numerū teſtiuꝫ: ⁊ ſic ſufficiūt quinꝗ. vt. j. de codicil. l. fi. §. in omni.

✱ Iſtā ſeqtur hu. bal. Fulg. Ro. ⁊ alex. ⁊ in hoc iſte tex. ēſingu. ſm ange.

t At cū. Hic verſus nil hic addit: niſi hoc ꝙ cecus ſub obtentu teſtiuꝫ nō hꝫ neceſſe facere ſcribi: licet id dixerit. ʒ. poterit igit̄ ⁊ alio tempore prius ſcribi: ⁊ tūc legi et ſubſcribi. Additio. Dicit hic Ang. ꝙ h̄ itelligitur quādo erat in extremis vite cōſtitut⁹. ⁊ hāc gl. ſequuntur docto.

✱ Glo. ſed tur Sali. et pau. ⁊ dicit iaſ. adhibitis qnꝗ teſtib⁹ dꝫ addi tabellio.

v Memoria. vt in aut. de triēte ⁊ ſemiſſe. §. illo quoꝗ col. iij.

x Eis. ſcꝫ cecis.

y Credere. i. cōcedere. puta prius.

Tabellio an ꝯputet̄ i nūero te ſtiū i teſtō.

z Octauū. ergo tabulari⁹ cōputat̄ i numero octo teſtiū q hic exigū tur ſic ⁊ in aut. de fide inſtru. §. oportet vero. col. vj. ⁊. ff. eo. dominic⁹.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Idē ⁊ in alijs teſtamentis: vt loco vnius computetur: ⁊ ſic ſufficiāt ſex teſtes ⁊ tabellio idem vbicunqꝫ exiguntur duo vel quinqꝫ. Sed bandinus contra * quia non probatur per talem ſcripturaꝫ: licet ꝓ teſtes probetur inter quos ſit tabellio: ⁊ ſic erit hoc caſu ſpeciale. locum in maſculis: ſed in feminis.

* Iſta ēve ra et cōiter tenet. ſali.

a ¶ Teſtandi. nam ⁊ alij poſſunt predicto modo teſtari: ſed non habent neceſſe.

b ¶ Oculis. licet cec⁹ non viderit.

c ¶ Spectata. neutraliter ponuntur hec nomina: ⁊ ſunt pluralis nūeri: ⁊ reguntur a verbo relinquat.

d ¶ Senſibus. Hominibus habentib⁹ ſenſum. Additio Aduertas ſm Bald. ⁊ Salice. hic ꝙ cecus qui teſtatur inter liberos non habet neceſſe obſeruare ſolennitatem huius. l. hoc tenet etiam Ange. areti. in. §. cecus autē. inſti. quibus non eſt permiſſum face. teſta.

Furioſum. ¶ Caſus An furioſus poſſit facere teſtamentum: queritur: Dicitur ꝙ ſic. dum eſt inter dilucidum interuallꝫ: licet hoc antiquis in dubiꝫ veniſſet. Sed quid ſi inceperit condere teſtamētum: ⁊ euꝫ furor inuaſit an valebit teſtamentuꝫ: queritur: ⁊ reſpon. Juſtinianus ꝙ non valeat. ⁊ eſt ratio: q̄ circa indiuiduum ſola inchoatio nihil operatur. Si vero ita dilucidis interuallis ceperit ⁊ ꝑfecerit. tenet ſi iuris ſolēnitate fuerit ſubnixum. Viuia.

e ¶ Pro nihilo eſſe. nihil enī videtur facere q̄ partem indiuidui facit: vt hic. ⁊. ff. de arbi. dicere. §. ſed ſi de pluribꝫ. ⁊ l. quid tamē. circa prin. vno enim cōtextu teſtari debet. vt. ff. eo. l. heredes. §. ſi.

f ¶ Cenſemus. vt inſti. e. §. furioſi.

Diſcretis. ¶ Caſus An ſurdus ⁊ mutus poſſint condere teſtamentum. diſtinguitur: ſunt cōiuncta vitia: aut diſiuncta. ſi coniuncta q̄ ſit. ſ. ſurdus ⁊ mutus a natura. i. a natiuitate. puta aut ex morbo ſupueniente: primo caſu nec facit teſtamentum: nec codicillos ⁊c. Scdo caſu facere poteſt ſi ſcribere ſciat. Si autem fuerit ſurdus ⁊ nō mutus. quod raro cōtingit: aut a natura aut morbo ſuperuenienti. in pri̊o caſu fuit dubitatio ⁊ altercatio. in ſecundo non. Si fuerit mutus ⁊ non ſurdus ⁊ ſcribere ſciat teſtamentū facere poteſt ſiue mut⁹ fuit a natura: ſiue ſuperueniente morbo: ⁊ iſta non ſolum habent

octauum teſtem effectum capiat. ¶ Libera ꝑtāte concedenda ſuas voluntates in predictum moduꝫ ordinantib⁹ chartulam ita ſubſcriptam: ita deniqꝫ cōſignaram vt antelate forme declarant: cui velint ex teſtibus cuſtodiendam mandare. ¶ Sic fieri nāqꝫ confidimus: vt non recipiat ſe tantuꝫ in cecis teſtandi [a] licentia: ſed nec locū quidē vllum relinquat inſidijs tot oculis [b] ſpectata [c]: tot inſinuata ſenſibus [d]: tot inſuper in tuto locata manibus.

☞ Furioſus habēs dilucida interualla poteſt in illis interuallis cōdere teſtamētum: dūmodo anteq̄ furor ſuperuenerit ceperit teſtari ⁊ finierit: ſed ſi anteq̄ compleret ſuperueniat furor qđ ante factum eſt ꝓ nihilo habetur: ideo ceſſante furore non poterit complere: ſed habebit neceſſe de nouo incipere. Alexan.

Impera. Juſti. a. Jul. prefecto pretorio. Lex. ix.

Furioſum in ſuis īducijs vltimum cōdere elogiū poſſe: licet ab antiquis dubitabat: tamen ⁊ retro principibus ⁊ nobis placuit. ¶ Nunc autē hoc decidēdum eſt qđ ſimili modo antiquos animos mouit. ſi īcepto teſtamēto furor eū inuaſit: ſancim⁹ itaqꝫ tale teſtamētum hoīs qui in ipſo actu teſtamenti aduerſa valitudine tent⁹ eſt, ꝓ nihilo eſſe [e]. ¶ Siuero voluerit in dilucidis interuallis aliquod condere teſtamentū: vel vltimā voluntatem: ⁊ hoc ſana mēte inceperit facere ⁊ cōſummauerit nullo tali morbo īterueniente ſtare teſtamentū ſiue quācunqꝫ vltimam voluntatem cenſemus [f]: ſi ⁊ oīa alia acceſſerint que in huiuſmodi actibus legitima obſeruatio ſequitur.

☞ Surdus ⁊ mut⁹ a natura teſtari nō poteſt. Si vero ex accidēti poteſt: dūmodo ſcribere ſciat ⁊ manu ſua ſcripſerit voluntatē ſuam: ille vero qui mutus nō eſt: ſed tantū ſurdus a natura: vel ex accidēti poteſt indiſtincte teſtari: etiaꝫ ſi neſciat ſcribere ſi ſuam intentioneꝫ verbis exprimere poteſt: mutus autem qui ſurdus nō eſt: teſtari non poteſt niſi ſcribere ſciat: ⁊ manu ſua ſcripſerit. h. d. Alexan.

Idem. a. Julia. prefecto pretorio. Lex. x.

Diſcretis [g] ſurdo ⁊ muto: q̄ non ſemper huiuſmodi vitia ſibi concurrunt [h]: ſancimus ſi quis vtroqꝫ morbo ſimul laborat: id eſt vt neqꝫ audire neqꝫ loqui poſſit. ⁊ hoc ex ipa natura habeat [i]: neqꝫ teſtamentum facere/ neqꝫ codicillos/ neqꝫ fideicōmiſſum relinq̄re/ neqꝫ mortis cauſa donationeꝫ celebrare concedat: nec libertatem [k] ſiue ꝑ vindictam ſiue alio modo imponere eidem legi tā maſculos q̄ꝫ feminas obedire imperantes. Ubi autem ⁊ in huiuſmodi vitijs non naturalis ſiue maſculo/ ſiue femine accedit calamitas: ſed morbus poſtea ſuperueniens ⁊ vocē abſtulit [l] ⁊ aures concluſit: ſi ponamus huiuſmodi perſonam literas ſcienteꝫ omnia que priori interdiximus: hec ei ſua manu ſcribenti permittimus [m]. Sin autem infortuniuꝫ diſcretum eſt (quod ita raro [n] cōtingit) ⁊ ſurdis licet naturaliter huiuſmodi ſenſus variat⁹ eſt: tamen omnia facere: ⁊ in teſtamentis ⁊ ī codicillis/ ⁊ in mortis cauſa donationibus/ et in libertatibus: ⁊ in omnibus alijs permittimus. ¶ Si eniꝫ vox articulata ei a natura [o] conceſſa eſt: nil prohibet eum omnia que voluerit facere: q̄ ſcimus quoſdam iuriſperitos ⁊ hoc ſubtilius cogitaſſe [p]: ⁊ nullum [q] eſſe expoſuiſſe q penitus [r] non exaudiat: ſi quis ſupra cerebrum illius loquatur: ſm qđ iuuētio celſo placuit. ¶ In eo autem cui morbus poſtea ſuperueniens audituꝫ tantummodo abſtulit: nec dubitari poteſt quin poſſit omnia ſine aliquo obſtaculo facere. ¶ Sin vero aures quidem aperte ſint ⁊ vocem recipiētes: lingua autem penitus impedita: licet a veteribus auctorib⁹ ſepius de hoc variatum eſt: attamen ſi et hunc peritum [s] literarum eſſe ꝓponamus. nihil prohibet eum ſcribenteꝫ hec omnia facere: ſiue naturaliter/ ſiue ꝑ interuentum morbi huiuſmodi infortunium ei acceſſit: nullo diſcrimine [t] neqꝫ in maſculis [v] neqꝫ in feminis in omni iſta conſtitutione obſeruando.

☞ Filiuſfamilias nō pōt teſtari vel codicillari in aduētitijs: ſed in caſtrenſibus vel quaſi bene pōt. h. d. cū. l. ſeq. Alexan.

Idem. a. Joan. prefecto pretorio. Lex. xi.

Nemo ex lege quam nuper ꝓmulgauimus [x] in rebus que parentibus acquiri non poſſunt exiſtimet aliq̄d eſſe innouandum ⁊ permiſſum fuiſſe filijſfamilias cuiuſcūqꝫ gradus vel ſexus teſtamenta facere: ſiue ſine patris conſenſu bona poſſideant ſm legis noſtre diſtinctionem: ſiue cuꝫ eorum voluntate.

g ¶ Diſcretis. i. ſeparatis.

h ¶ Concurrunt. Licet videatur ſtatim velle dicere q̄n ſunt vitia ſeparata: premittit tamen duos caſus q̄n ſunt coniuncta.

i ¶ Natura habeat. i. ab origine vel ā natiuitate. naꝫ quilibet homo de natura habet vt audiat ⁊ loquatur.

k ¶ Libertatem. contra ff. qui ⁊ a quibus. l. j. ſed ibi erat ſeparatum. ‡

l ¶ Abſtulit. ſcilicet morbus.

m ¶ Permittimus. ſed in ſuperiori caſu nullo tempore ‡‡ potuit dicere: ſed ⁊ per alium poteſt ſcribere ſi hoc a principe impetret. ‡ vt. ff. e. ſi mutus. loquitur autem de eo muto ⁊ ſurdo qui prorſus non audiunt nec loquuntur. al's enim omnia facere poſſunt. vt inſtit. eo. §. item ſurdus ⁊ mutus.

n ¶ Raro. not. ꝙ raro cōtingit ꝙ ſi aliq̄s ſit ſurdus quin mutus ſit et econtra.

o ¶ A natura. id ē ab origine.

p ¶ Cogitaſſe. ſubaudi ⁊ expoſuiſſe.

q ¶ Nullum. ſcilicet ſurdum.

r ¶ Qui penitus. ſcꝫ cui vox articulata fuit conceſſa. Sed videt̃ ſurdum nullo modo poſſe teſtari. vt. ff. vnde cog. l. octaui. §. fratris. Reſpō. illđ ſm ius vetus ſm qđ nō poterat * teſtari: niſi impetraret a ꝑncipe. vt. ff. eodem. ſi mutus. Uel loquit̃ ibi de ſurdo ⁊ muto a natiuitate vel ex accidenti: ſed ignorabat literas.

s ¶ Et hūc peritum. non ergo al's. arg. ſumpto a cōtrario ſenſu. arg. ff. de offi. eius cui man. eſt iuriſ. l. j. §. huius rei.

t ¶ Diſcrimine. id eſt differentia.

v ¶ In maſculis. niſi in militibus. ‡ vt inſti. de teſta. mi. §. quinimmo. Iteꝫ dic hic eos qui nō poſſunt facere teſtamentum: vt diximus. inſtit. eo. §. fina.

Nemo. ¶ Caſus. In rebus acquiſitis per filiūfa. puta in profectitijs vel aduentitijs. quia proprietatem hꝫ filiuſfa. pater vſufru. teſtandi nō habeat licētiaꝫ filiuſfa. niſi tm̄ ī his caſib⁹ in quibus ei a veterib⁹ legibus ꝑmiſſum eſt. hoc aūt eſt in caſtrenſibus vel quaſi: nec tale teſtm̄ querele inofficioſi ſubiacebit. et hoc dicit cum. l. ſequenti.

x ¶ Promulgauim⁹. vt ſ. dixi de colla. l. fin. Uel dic vt. j. de bo. que lib. l. fi. §. filij aūt familias.

Permittimus.

‡ Glo. ſequtur Pau. et iaſ. Uel dic q̄ ibi ipetrauit a principe. ꝙ bal. et alexā.

‡‡ Niſi ad ꝑlas cauſas Bal. ale. lꝫ Ro. ⁊ iaſ. ꝑ.

‡ ꝑlꝫ ale. diſplicet. ꝑ. ⁊ iaſ.

* Siue ambos defect⁹ haberet ſiue alterum tm̄. paul.

‡ Glo. ſequtur Salı. et ale. lꝫ Jaſ. contra.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

Etiã ſi in illis pri nõ q̃rat vſufru crus. Ang. paul. alex. ꝛ Jaſ.

a Permittimus.ſ.vt poſſit facere teſtamentũ in aduentitijs.
b Antiqua lex.multe ſunt.ll.antique que hoc dicũt.vt.ff.de dona. cauſa moꝛ.tam is.§.j.ꝛ.ff.eo.l.qui in poteſtate.in pꝛin.ꝛ.s.eo. ſeniũ. in fine.ꝛ inſti.eo.in pꝛin.
c Certis.in caſtrenſi vel quaſi.vt.j.l.pxima.in fine.
d Perſonis. inſtituen dis.
e Facultatem. capacez ſcilicet.
f Conceſſe ſunt.q̃ſi di cat nõ relinquant nõ ca paci in illis caſib⁹ in q̄ bus poſſunt facere teſta mentum. Additio. An autem filiuſfa.poſſit te ſtari in his aduentitijs in q̄bus patri non que rit vſufruct⁹ (quod eſt in caſibus:aut excipitur cũ.ij.ſequen.iuncta glo. vlti. aut.j.de bo.q̃ lib.) dubitari põt:ſed cõmu nis opinio Bar.ꝛ alio rum in.d.l.qui in pote ſtate.ff.e.eſt ꝙ non p te xtum iſtum.

¶ Nullo etenim modo permitti mus [a] hoc eis: ſed antiqua lex [b] p omnia conſeruetur: que filijſfami lias (niſi in caſibus certis [c]) et te ſtamentũ facere nullomodo con cedit: ꝛ niſi in his perſonis [d] que huiuſmodi facultatẽ [e] habere iaz conceſſe ſunt [f].

Idem.a. Joan. prefecto pꝛeto rio. Lex.xij.

OMnes omnino q̄bus quaſi caſtrẽſia peculia habere ex legibus [g] conceſſum eſt: habeant licentiam in ea tantummodo vl timas voluntates concedere:ſm noſtre conſtitutionis [h] tenoꝛem: que talibus teſtamẽtis de inoffi cioſi querela immunitatem pre ſtauit [i].

g OMnes.ex legib⁹ permittitur eniz ex diuerſis legib⁹.vt.s. de epiſc.ꝛ cleri. ſacroſan cte.ꝛ.l.cuz lege.ꝛ de ad uoca.diuer. iudicioꝛuz. l.foꝛi.
h Cõ ſtitutionis. vt.s. de inoffi.teſta.l.fi.
i Preſtauit.in caſu cõ tra.vt.s.de epiſco.ꝛ cle ri.auten. pꝛeſbyteros.j. Additio. Jmmo dic ꝙ ſup.l.cũ lege.ſ3 dicvt ibi. hodie teſtamenta filioꝝ teſtantiũ de caſtrenſib⁹ vel quaſi poſſunt expu gnari per querelã Pau. Alexã.ꝛ Ja.

De teſtamentis: ꝛ quẽadmo dum teſtamenta oꝛdinentur. Titulus.xxiij.

☞ Conditio teſtis ſpectatur ſm tẽpus quo teſtamentum ſignatur:ꝛ erroꝛ cõmu nis p veritate habet.h.d.vel ſic. Sufficit habilitas v̄a vel cõmuniter putatiua te ſtis teſtamentarij ſm tẽpus ſignationis teſtamẽti.hoc dicit Salicetus.vel ſic. Va let teſtamentũ ad quod teſtis ſeruus cõ muni opinione reputatus tunc liber fuit adhibitus.hoc dicit Alexan.

Textꝰ.l.te ſtes. cõcoꝛ. glo.i.c.pre terea.extra de teſt.co.

De teſtamentis ꝛc. ¶ Dixit de teſtãte.nunc de teſtamento.

TEſtes. ¶ Caſus. Siue te ſtamentuz in ſcriptis fuerit ſiue non ſeptẽ teſtes ſunt neceſſarij:vel dic certius ꝙ hic loquat de teſtamẽ tis in ſcriptis factis.Si ergo qs fecit teſtm̃ ꝛ ha buerit quinq3 teſtes ꝛ credebantur omnes eſſe liberi:cuz duo eſſent ſerui.an hoc comperto poſtea valeat minus teſtamentum queritur? Reſpon.ꝙ non.cũ eo tempoꝛe quo adhibiti fuerũt eis ſtatus q̃ſtio non mouebatur.Viuianus.

Imperatoꝛ Adrianus.a.Cato nio. Lex.j.

TEſtes ſerui an libe ri fuerint non in hac cauſa [k] tractari opoꝛ tet cum eo tempoꝛe in quo teſtamentum ſignabatur [l] omnium [m] cõſenſu li beroꝛũ loco habiti ſunt:nec q̄ſq3 eis vſq3 adhuc [n] ſtatus cõtrouer ſiam mouerit.

Glo. ſeq tur Fulgo. Coꝛ.et iaſ. Jdẽ bar. bald.paul. alex.ꝛ Jaſ.

k In hac cauſa.i.in caſu pꝛimo huius legis.
l Signabat.quo tpe conſideratur cõditio vera vel putatiua. vt valeat teſtamentũ:vt hic.ꝛ.ff.eo.ad teſtium.§.cõditio.
m Omnium.erroꝛ ergo cõmunis aliquid facit. vt.ff.de offi.pſi. l.barbarius.ꝛ.j.de lati.li.tol.l.j.§.ſed ꝛ qui dñi.ꝛ.ff.ad macedo.l.iij. ꝛ.j.de ſen.ꝛ inter.om.iudi.ſi arbiter.
n Vſq3 adhuc.ſ.quando fuit adhibitus.Et nota ꝙ licet valeat te ſtamentũ:non tamen in iudicio poterit hic teſtis pduci. vt.s.de te ſti.quoniam liberi.Et ſi dicas qd ergo pꝛodeſt ꝙ valeat teſtamẽtũ? Reſpon. multum:quia põt pꝛobari per publicam ſcripturaz vel foꝛte cõfitetur aduerſarius taliter conditũ eſſe teſtamentum.Naz ꝛ per eos q moꝛtui ſunt vel infames facti vel abſentes non põt pꝛo bari.vt.ff.de carbo.edic.l.iij.§.due cauſe.ꝛ tamẽ valet.ſic ergo ꝛ i nũ cupatiuo põt hec lex loqui quod vel per publicam ſcripturã vel per confeſſionem pꝛobetur:ꝛ ſic habet ſe conſuetudo.ꝛ facit ad hoc.j.de do.l.in donationibus.ꝛ.s.arbi.tu.l.fi.ꝛ.j.de edic.diui adria.tol.l.fi. Alij dicũt eam loqui tm̃ quando fit in ſcriptis:ꝛ ſic intelligunt qd eſt inſtitu.de teſta.§.teſtes.Et nuncupatiuum dicunt nõ poſſe pba ri per ſcripturã publicam cũ illa tantũ duoꝛuz teſtium vim obti neat.vt.s.de fi.inſtru.in exercendis.ꝛ ſic opoꝛtet hodie viuẽtes eſſe vij.vt.j.de fideicõ.l.fi.ꝛ ibi plene de hoc dixi.

Et bene Jaſ. Diuinat ſm alexã.ꝛ Jaſ. Jmmo dic ꝙ loqui tur tã in te ſtamẽto nũ cupatiuo q3 in ſcriptis. Jaſ. Et male Ange.

PUblicati. ¶ Caſus. Fecit qs teſtamẽtũ nõ in ſcriptis:vel i ſcri ptis:ſed a pꝛiuato cõfectũ:heres de moꝛte teſtiuz timens: vel q2 fuit coꝛroſum:vel mẽbꝛana in bꝛeui peritura fecit illud publicari coꝛã iudice.ꝛ teſtes fecit iurare oĩa eſſe vera que in eo cõtinebant pu blica charta confecta eſt:an valeat publicatio queritur? Rñ.ꝙ ſic.l3 caſu amiſſum fuerit: qd pbare debet heres:q2 q caſum allegat ipſum p bare debet. Viuianus.

☞ Scriptura teſtamẽti publicata fidez facit:etiã ſi oꝛiginalis ſcriptura ſit deper dita.Hoc dicit Alexander. concoꝛ. Bal. ꝛ Salicetus.

Impa. Alex.a.expedito. Lex.ij.

PUblicati [o] ſemel teſtamen ti fides [p]: q3uis ipſa mate ria [q] in qua pꝛimũ a teſtatoꝛe ſcri ptum relictuz fuit caſu qui [r] pro batur intercidit:nihilominus va let [s].

☞ Licet etiã imperatoꝛ legibus ſit ſo lutus:tñ viuere vult legibus.ideo nõ ad mittit ex imperfecto teſtamento. hoc di cit Salicetus.Vel ſic.Si teſtamentuz eſt imperfectũ non valet etiaz ſi pꝛinceps in eo ſit inſtitutus.h.d.Alexan.

Idem.a.Antigonio. Lex.iij.

EX impfecto teſtamento nec imperatoꝛem hereditatem vendicare poſſe ſepe cõſtitutum [t] eſt. ¶ Licet enim lex [v] imperij ſolẽ nibus iuris imperatoꝛẽ ſoluerit: nihil tamen tam pꝛopꝛium impe rij eſt q3 legibus viuere [x].

☞ Erroꝛ in noĩe ppꝛio vel appellatiuo ſeu deſignatiuo ſingularis rei vel pſone nõ officit teſtamento niſi reddat diſpoſi tionẽ omnino incertaz.h.d.Bal.Vel ſic. Falſa demonſtratio non vitiat ſi de coꝛ poꝛe cõſtat.h.d.Alexander.

Impa.Goꝛd.a.rufino. Lex.iiij.

SI in nomine [y] vel pꝛenomi ne ſeu cognomie [z] ſeu agno mie teſtatoꝛ errauerit: nec tñ de quo ſenſerit incertum ſit: erroꝛ hmõi nihil officit veritati.

☞ Aſſeueratio alterius non facit filiuz eũ qui non eſt:ꝛ quod relinquitur alicui: vt filio non debet ſi appareat illum non fuiſſe filium.h.d.Alexan.

Impa.Val.ꝛ Gal.aa. Lucillio. Lex.v.

NEq3 pfeſſio [a] neq3 aſſeueratio nuncupantiuz

o Publicati.Hec pu blicatio ſic fieri dz:vt co raz iudice oꝛdinario. vt.j.eo. teſtamenta om nia.ꝛ teſtamẽtũ aperia tur ꝛ teſtes iurent ita eſt verum ſicut ſcriptũ eſt.ꝛ poſtea i publica charta conſcribetur ſm Jo.vel etiã in eadem vbi pꝛius erat ſcriptũ:ſ3 ſi ſcriptũ non erat publicabit hec voluntas ꝛ pderit: vt li cet ammodo moꝛiat ali quis de teſtibus pꝛobet per ſcripturã q̃ pꝛius nõ erat vel erat pꝛiuata. Alij dicunt ꝙ hic fit pu blicatio etiam viuẽte te ſtatoꝛe.quod nõ placet. Additio. Tu dic hoc ve rum:niſi fieret de cõſen ſu teſtatoꝛis.Cyn⁹.Ful go.ꝛ Ja.
p Fides. fides que ha betur publicato teſta mento.
q Materia.ſcilicet oꝛi ginali.
r Qui pꝛobatur.i.pꝛo bandus eſt.Not.ergo ꝙ qui caſuz dicit eum pro bat.vt.ff.eo. conſulta.et inſti.qui. mo. te.infir.§. fi.ꝛ.j.quẽad.te.ape.l.co dicillos. melius facit.l. ſicut.s.de fi. iſtru.ꝛ dixi ff.de eden.l.ſi qs ex argẽ tarijs.§.fi.ꝛ facit ad hãc l.j.eo.l.conſulta.
s Valet.exemplo ergo creditur:ſed dic vt.s.de eden.autenti.ſi quis. di ximus.

EX impfecto. ¶ Caſus. Licet in mi nus ſolenni teſtamẽto: quia nõ fuerunt adhibi ti:niſi duo teſtes inſtitutus fuerit pꝛinceps:non etiam ob hoc firmũ erit quia licet legibus non ſubijciatur pꝛinceps:tamen legib⁹ viue re ciuile eſt.Viuianus.

Publica tio teſta mẽti q̄li ter fieri de beat. Textꝰ.l.pu blicati. con coꝛ. gl. ſup ꝟ. iniũgo.i c.cuz in iu re peritus. de of.dele. Et etiaz coꝛã iudice delegato p tex.i.c.ſi. d ſi.iſtr. Cy. Alex. Coꝛ. ꝛ iaſ. Jſtã glo. ſequunt cõi ter doc.

Tex. ibi: le gib⁹.cõcoꝛ. ij.q. vij.ca. nos ſi incõ petenter.

Tex.ibi: aſ ſeueratio. cõcoꝛ. gl.in c.p tuas.ex tra de pba.

t Conſtitutũ eſt.vt.s.ti.j.ſi qs.ꝛ.l.ſeq. ꝛ.ff.de le.iij.ex imperfecto.ꝛ j.eo.nolumus.ꝛ inſti.qui.mo.teſt. infir.§.fi.
v Lex imperij.i.lex regia.dando ſupꝛemã poteſtatẽ pꝛincipi.vt iſti. de iure natu.§.ſed ꝛ qd pꝛincipi.ꝛ exemit eũ a ſolẽnibus iuris:vt li cet nõ obſeruet in teſtamẽtis ꝛ in alijs ſolẽnia iuris:tñ nemo ſit qui ea poſſit infirmare. vt.ff.de arbi.nam magiſtratus.
x Viuere.vt.s.de leg.ꝛ conſti.l.digna.

SI in nomine. ¶ Caſus. Heredis teſtatoꝛ errauit dicendo.inſti tuo meuium heredẽ:cum vocaretur titius:an ob hoc min⁹ va leat teſtamentum ꝛ heredis inſtitutio queritur? Rñ. ꝙ nõ.cũ cauſa inſit de quo ſenſit.Viuianus.

Qñ act⁹ fit a pncipe ſec⁹ ſi a pri uato l3 cõfe rat in pꝛici pez. pau.et Jaſ.

y Si in nomine.ppꝛio ſec⁹ ſi appellatiuo.pnomine vt marcus tul lius.cognomine affinitatis.agnomine ab euentu.
z Cognomine.qd hic dicit de erroꝛe noĩs heredis. vt.ff.de bo.poſ. ſm tab.ſi ita.§.ſed ꝛ cũ.idem de erroꝛe nominis legatarij.vt inſti.de leg.§.ſi qs in nomine.ꝛ expone hec verba vt ibi:idez in erroꝛe. rei legate.vt.j.de le.ſi foꝛtidianũ.vel pmiſſe.vt.ff.de verb.obli.ſi in no mine.vel repetite.vt.ff.de rei ven.ſi frumentum.§.ſi.

Pꝛopꝛij nois.ſec⁹ ſi appellati ui.bal.pau. alexã.ꝛ iaſ.

NEq3 pfeſſio. ¶ Caſus. Si titiũ filiũ tuũ aſſeueraſti nec erat: ꝛ eum tanq3 filiũ in teſtamento inſtituiſti.an valeat teſtamen tum querit? Rñ.ꝙ non.nec heredis inſtitutio.Viuia.

a Neq3 profeſſio.ſcilicet patris.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010